

Računovodstveno praćenje poslovanja i financijskog izvještavanja cvjećarskoga obrta

Horvatek, Laura

Master's thesis / Diplomski rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Economics and Business / Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:148:025767>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 Unported/Imenovanje-Nekomercijalno-Dijeli pod istim uvjetima 3.0](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-02**

Repository / Repozitorij:

[REPEFZG - Digital Repository - Faculty of Economics & Business Zagreb](#)

Sveučilište u Zagrebu

Ekonomski fakultet

Integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij

Poslovna ekonomija - smjer Računovodstvo i revizija

**RAČUNOVODSTVENO PRAĆENJE POSLOVANJA I
FINANCIJSKOGA IZVJEŠTAVANJA CVJEĆARSKOGA
OBRTA**

Diplomski rad

Laura Horvatek

Zagreb, srpanj 2023.

Sveučilište u Zagrebu

Ekonomski fakultet

Integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij

Poslovna ekonomija - smjer Računovodstvo i revizija

**RAČUNOVODSTVENO PRAĆENJE POSLOVANJA I
FINANCIJSKOGA IZVJEŠTAVANJA CVJEĆARSKOGA
OBRTA**

**ACCOUNTING AND FINANCIAL REPORTING
OF FLORISTS CRAFT**

Diplomski rad

Student: Laura Horvatek

JMBAG: 0067537632

Mentor: Izv. prof. dr. sc. Nikolina Dečman

Zagreb, srpanj 2023.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je diplomski rada isključivo rezultat mog vlastitog rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu, a što pokazuju korištene bilješke i bibliografija.

Izjavljujem da nijedan dio rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz necitiranog izvora te da nijedan dio rada ne krši bilo čija autorska prava.

Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za bilo koji drugi rad u bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili obrazovnoj ustanovi.

(vlastoručni potpis studenta)

07.07.2023.

(mjesto i datum)

SAŽETAK

Tema ovog diplomskog rada je računovodstveno praćenje poslovanja i financijskog izvještavanja cvjećarskog obrta.

Mala i srednja poduzeća imaju vrlo važnu ulogu u gospodarstvima u zemljama diljem svijeta. Isto je i u Republici Hrvatskoj. Ona imaju veliku sposobnost brzog prilagođavanja zahtjevima na tržištu. Važnu ulogu, kao dio malog i srednjeg sektora, ima obrtništvo unutar kojeg je zaposlen značajan broj radno-sposobnog stanovništva. U ovom radu objašnjava se obrt i to kao oblik pravnog organiziranja djelatnosti, postupak osnivanja, poslovne knjige koje je obrtnik dužan voditi te se prikazuju brojna specifična obilježja obrtništva. Poslovne knjige, koje je poduzetnik osnovan kao obrt dužan voditi, su pojednostavljenije i sažetije u odnosu na poslovne knjige koje su veliki poduzetnici dužni voditi. Obrtnici u svojem poslovanju primjenjuju načelo blagajne te svoje poslovne knjige vode po sustavu jednostavnog knjigovodstva. Oni su fizičke osobe te najčešće posluju kao obveznici poreza na dohodak.

U ovom diplomskom radu prikazano je računovodstveno praćenje poslovanja i financijskoga izvještavanja cvjećarskog obrta na primjeru. Cvjećarski obrt je vrsta vezanog obrta kojem je za poslovanje potrebna položen ispit o stručnoj osposobljenosti. Na primjeru cvjećarskog obrta prikazano je na koji način se vodi evidencija poslovanja cvjećarskog obrta u sustavu poreza na dohodak. Prikazane su specifičnosti praćenja poslovanja u poslovnim knjigama i evidencijama.

Ključne riječi: malo i srednje gospodarstvo, obrt, porez na dohodak, jednostavno knjigovodstvo, načelo blagajne, cvjećarski obrt

SUMMARY

The topic of this thesis is accounting and financial reporting of the florist craft.

Small and medium sized enterprises have a significant role in the economy of countries all around the world, including the Republic of Croatia. They have the ability of quick adjustments to the requests of the market. A big role, as a part of the small and medium sector, has craftsmanship, which hires a significant amount of the working-age population. This thesis explains craft as a form of legal organization of business, the process of foundation, and financial records, which the craftsman has to keep, and shows many specific characteristics of the craft. Financial records of craftsmen are simpler and more condensed compared to those kept by large companies. Craftsmen do the bookkeeping by the method of simple accounting and apply the cash register principle. They are natural persons and often operate as personal income taxpayers.

This thesis shows accounting and financial reporting of the florist craft based on an example from practice. Florist craft is a kind of associated crafts business which requires a certificate of qualification. Through an example of a florist craft, tracking of business in the tax system is shown. The specifics of tracking business through bookkeeping and records are presented.

Keywords: small and medium-sized economy, craft, personal income tax, simple bookkeeping, cash register principle, floristry

Sadržaj

SAŽETAK.....	I
SUMMARY	II
1. UVOD	1
1.1. Predmet i ciljevi rada.....	1
1.2. Metode istraživanja i izvori podataka.....	1
1.3. Sadržaj i struktura rada.....	1
2. OBILJEŽJA POSLOVANJA I ZNAČAJ OBRTA ZA GOSPODARSTVO REPUBLIKE HRVATSKE.....	2
2.1. Normativni okvir poslovanja obrta.....	2
2.2. Pojam, osnivanje i vrste obrta	5
2.3. Nadzor nad poslovanjem obrta.....	9
2.4. Značaj obrtništva u gospodarstvu Republike Hrvatske	11
3. SPECIFIČNOSTI RAČUNOVODSTVA I FINACIJSKOGA IZVJEŠTAVANJA CVJEČARSKOGA OBRTA.....	19
3.1. Osnovni poslovni procesi u cvjećarstvu	19
3.2. Poslovne evidencije cvjećarskoga obrta u sustavu poreza na dobit	22
3.3. Poslovne evidencije cvjećarskoga obrta u sustavu poreza na dohodak.....	24
3.4. Specifične poslovne knjige cvjećarskoga obrta.....	26
3.5. Izvještaji i godišnja prijava poreza cvjećarskoga obrta	31
4. RAČUNOVODSTVO CVJEČARSKOGA OBRTA- ANALIZA SLUČAJA.....	32
4.1. Osnovni podaci o obrtu	32
4.2. Poslovne knjige i primjeri računovodstvene evidencije tipičnih poslovnih događaja.....	33
4.3. Izvještavanje i obračun godišnje prijave poreza na dohodak	48
5. ZAKLJUČAK	52
POPIS LITERATURE	54
POPIS SLIKA	56
POPIS TABLICA.....	57
ŽIVOTOPIS	58

1. UVOD

1.1. Predmet i ciljevi rada

Tema ovog diplomskog rada je računovodstveno praćenje poslovanja i financijskog izvještavanja cvjećarskog obrta. Uzimajući u obzir da obrti čine 42% udjela u svim aktivnim trgovačkim društvima i obrtima, jasno prikazuju kako su obrti potencijalni izvori stvaralačke energije koja može pridonijeti dinamici hrvatskog gospodarstva. Rad se detaljnije bazira na računovodstvenom praćenju poslovanja cvjećarskog obrta te specifičnostima financijskog izvještavanja i specifičnim poslovnim knjigama koje cvjećar kao vlasnik obrta mora voditi. Cilj rada je detaljnije istražiti proces osnivanja cvjećarskog obrta, koji spada u vezane obrte. Nadalje, cilj je i proučiti specifične poslovne knjige cvjećarskog obrta, detaljnije prikazati računovodstveno praćenje poslovanja te na kraju upoznati se s financijskim izvještavanjem i prikazom godišnje prijave poreza cvjećarskog obrta.

1.2. Metode istraživanja i izvori podataka

Tijekom pisanja rada i izučavanja specifičnog financijskog izvještavanja i računovodstvenog praćenja poslovanja cvjećarskog obrta korištena je stručna literatura iz područja računovodstva i revizije, zakoni i pravilnici te razni članci uz pomoć kojih je napisan teorijski dio rada. Neizostavan izvor podataka za pisanje ovog rada bile su i internetske stranice, poput službenih stranica Hrvatske obrtničke komore i Državnog zavoda za statistiku. Primjer na temelju kojeg je napravljena analiza cvjećarskog obrta izrađena je na temelju uvida u poslovnu dokumentaciju obrtnika.

1.3. Sadržaj i struktura rada

Diplomski rad se sastoji od pet cjelina. Rad započinje uvodnim dijelom u kojem je kratko objašnjena tematika rada i sama struktura rada. U drugom poglavlju opširnije je dan prikaz obilježja poslovanja obrta od pojma obrta i osnivanja pa do nadzora nad poslovanjem obrta i propisanih kazni. U drugom poglavlju je dan i pregled značaja obrtništva u gospodarstvu Republike Hrvatske. Pregled specifičnosti računovodstva i financijskoga izvještavanja cvjećarskoga obrta dan je u trećem poglavlju. U četvrtom poglavlju napravljena je analiza slučaja cvjećarskog obrta. U posljednjem, petom, poglavlju dan je zaključak ovog rada.

2. OBILJEŽJA POSLOVANJA I ZNAČAJ OBRTA ZA GOSPODARSTVO REPUBLIKE HRVATSKE

2.1. Normativni okvir poslovanja obrta

„Zakonom o računovodstvu uređuje se računovodstvo poduzetnika, razvrstavanje poduzetnika i grupa poduzetnika, knjigovodstvene isprave i poslovne knjige, popis imovine i obveza, primjena standarda financijskog izvještavanja i tijelo za donošenje standarda financijskog izvještavanja, godišnji financijski izvještaji i konsolidacija godišnjih financijskih izvještaja, izvještaj o plaćanjima javnom sektoru, revizija godišnjih financijskih izvještaja i godišnjeg izvješća, sadržaj godišnjeg izvješća, javna objava godišnjih financijskih izvještaja i godišnjeg izvješća, Registar godišnjih financijskih izvještaja te obavljanje nadzora.“ (Zakon o računovodstvu, 2022).

Poduzetnici u Republici Hrvatskoj mogu se razvrstati na mikro poduzetnike, male poduzetnike, srednje poduzetnike i velike poduzetnike. Raspodjela poduzetnika po veličini ovisi o pokazateljima. Oni se utvrđuju na temelju poslovanja prethodne poslovne godine, a točnije na posljednji dan prethodne poslovne godine. Prema Zakonu o računovodstvu pokazatelji na temelju kojih se stvara razvrstavanje poduzetnika mogu se podijeliti u tri skupine. U prvoj skupini nalazi se pokazatelj koji se odnosi na iznos ukupne aktive. Druga skupina odnosi se na iznos prihoda, a treća skupina na prosječan broj radnika koji je bio zaposlen tijekom jedne poslovne godine. Mikro poduzetnici su poduzetnici koji ne prelaze dva od tri sljedeća navedena uvjeta: iznos ukupne aktive 350.000 eura; iznos ukupnih prihoda 700.000 eura te prosječan broj zaposlenih radnika tijekom jedne poslovne godine 10 radnika. Mali poduzetnici su poduzetnici koji ne spadaju u grupu mikro poduzetnika te ne prelaze dva od tri sljedeće navedena uvjeta: iznos ukupne aktive 4.000.000 eura, iznos ukupnih prihoda 8.000.000 eura te prosječan broj zaposlenih radnika tijekom jedne poslovne godine 50 radnika. Srednjim poduzetnicima se smatraju poduzetnici koji ne spadaju ni u grupu mikro poduzetnika ni u grupu malih poduzetnika te ne prelaze dva od tri sljedeće navedena uvjeta: iznos ukupne aktive 20.000.000 eura; iznos ukupnih prihoda 40.000.000 eura tijekom jedne poslovne godine te prosječan broj zaposlenih radnika 250 radnika. Veliki poduzetnici su poduzetnici koji prelaze najmanje dva od tri ranije navedena uvjeta vezana uz srednje poduzetnike te sve banke, leasing-društva,

štedne banke, UCITS fondovi, institucije za elektronički novac, stambene štedionice, društva za osiguranje i slično (prilagođeno prema: Zakon o računovodstvu, 2022).

Uz podjelu poduzetnika prema Zakonu o računovodstvu postoji i podjela poduzetnika po veličini prema Zakonu o poticanju razvoja malog gospodarstva. Prema Zakonu o poticanju malog gospodarstva poduzetnike se prema veličini dijele na mikro subjekte, male subjekte i srednje subjekte malog gospodarstva. (prilagođeno prema: Zakon o poticanju razvoja malog gospodarstva, 2016). Na slici 1 prikazani su uvjeti podjele poduzetnika na mikro i male subjekte.

Slika 1. Podjela poduzetnika po veličini

UVJETI	MIKRO	MALI
ZAPOSLjeni	<=10	<=50
POSLOVNI PRIHOD	2.000.000 EUR	10.000.000 EUR
AKTIVA/DUGOTRAJNA IMOVINA	2.000.000 EUR	10.000.000 EUR

Izvor: Izrada autora prema: Zakon o poticanju razvoja malog gospodarstva (2016.)

Srednjim subjektima smatraju se fizičke i pravne osobe kojima su kriteriji vezani uz godišnji prosječni broj radnika, iznos ukupnog godišnjeg prometa ili zbroj bilance, odnosno iznos dugotrajne imovine veći od kriterija za male subjekte.

Sukladno Zakonu o računovodstvu financijske izvještaje na godišnjoj razini dužni su sastavljati sve pravne, ali i fizičke osobe ako se nalaze u sustavu poreza na dobit. „Cilj financijskog izvještavanja je informiranje zainteresiranih korisnika o financijskom položaju poduzeća kao i o uspješnosti poslovanja. Informirati korisnike znači prezentirati im sve relevantne i istovremeno pouzdane računovodstvene informacije u obliku i sadržaju prepoznatljivom i razumljivom osobama kojima su namijenjene.“ (Žager, Žager, 1996, str. 82). Na slici 2 prikazani su pet temeljnih financijskih izvještaja.

Slika 2. Temeljni financijski izvještaji

Izvor: Izrada autora prema: Žager, K. i Žager, L. (1996.)

Institucionalno okruženje, koje je zaduženo između ostalog za formuliranje, donošenje i implemetaciju odluka vezanih uz subjekte u sektoru malih i srednjih poduzeća u Republici Hrvatskoj čine Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije, Hrvatska banka za obnovu i razvitak, Hrvatska udruga poslodavaca, Hrvatska obrtnička komora, Hrvatska gospodarska komora, Hrvatska udruga poslodavaca, Europska banka za obnovu i razvoj te Centar za politiku razvoja malih i srednjih poduzeća i poduzetništva. Institucionalno okruženje koje se smatra razvijenim i stimulativnim na uveliki način olakšava pristup tržišnim informacijama, novim tehnologijama te novim izvorima financiranja po primjerenim uvjetima (prilagođeno prema: Ploh, 2017, str. 81).

Obrtnička djelatnost kao i svi segmenti poslovanja uređena je, kao i za djelatnost ostalih poduzetnika, zakonima i pratećim propisima. Slika 3 prikazuje uvjete koji su definirani Zakonom o obrtu.

Slika 3. Područja koja reguliraju poslovanje obrtnika sukladno Zakonu o obrtu i Zakonu o porezu na dohodak

Izvor: Izrada autora prema: Zakon o obrtu (2020.), Zakon o porezu na dohodak (2022.)

Propisi vezani za obrt svrstani su u tri osnovne skupine:

1. Pravni okvir - propisi vezani uz osnivanje i način poslovanja obrta
2. Porezni okvir – propisi vezani uz porezne obveze, poslovne knjige i način izvještavanja
3. Ostala regulativa – propisi vezani uz specifičnost djelatnost i ostalu problematiku (prilagođeno prema: Žager, Dečman, 2015, str. 289)

Zakon o obrtu temeljni je zakon koji uređuje poslovanje obrta (prilagođeno prema: Žager, Dečman, 2015, str. 289).

2.2. Pojam, osnivanje i vrste obrta

Trgovac pojedinac (obrtnik) je svaka fizička osoba koja samostalno obavlja gospodarsku djelatnost u skladu s propisima vezanim uz obrt. „Obrtom se smatra svako samostalno i trajno obavljanje dopuštenih gospodarskih djelatnosti od strane fizičkih osoba.“ (Žager, Smrekar, Oluić, 2009, str. 72). Svrha poslovanja obrta je ostvarivanje dobiti sa proizvodnim ili uslužnim djelatnostima na tržištu. Pojam trajno obavljanje djelatnosti također uključuje i slučaje kada se privremeno prestaje s radom, međutim, vidljiva je namjera ponovnog obavljanja obrta. Fizičkim osobama dopušteno je obavljanje djelatnosti obrta kao domaća radinosti, ali i kao

sporedno zanimanje samo osobnim radom. Obrtnik je svaka fizička osoba koja obavlja djelatnost (jednu ili više) u svoje ima i za svoj račun, a prilikom poslovanja se može koristiti i radom drugih osoba. Navedeno se razlikuje od trgovačkih društava, koja se osnivaju i imaju svoja osnivače. Nakon otvaranja obrta, fizička osoba postaje obrtnikom (prilagođeno prema: Žager, Smrekar, Oluić, 2009, str. 72).

Pod pojmom obrta podrazumijevaju se obrti koji se nalaze u sustavu poreza na dohodak, drugim riječima “dohodaši”. “Dohodaši” vode poslovne knjige po principu jednostavnog knjigovodstva. Njihovo izvještavanje je jednostavnije i uglavnom su orijentirani na praćenje poreznih propisa. Obrtnici koji su po svojoj prirodi veći (zaposlenici, obujam posla), u sustavu su poreza na dobit, drugim riječima zove ih se “dobitašima”. “Dobitaši” su dužni voditi svoje poslovne knjige po sustavu dvojnog knjigovodstva te su dužni uvažavati i odredbe Hrvatskih standardima financijskog izvještavanja. Važno je napomenuti kako obrtnik odgovara cjelokupnom vlastitom imovinom za obveze koje su nastale u toku obavljanja djelatnosti obrta (prilagođeno prema: Žager i Dečman, 2015, str. 282 - 283).

Obrtnik je fizička osoba koja obavlja djelatnost na temelju obrtnice koju ima za obavljanje djelatnosti. Temeljne vrste obrta razlikuju se zavisno od potrebe stručne sprema. Obrti se prema Zakonu o obrtu klasificiraju u tri osnovne skupine:

- slobodni obrt
- vezani obrt
- povlašteni obrt.

Slobodni obrt je skupina obrta za koju nije potrebna posebna stručna sprema, drugim riječima nije potreban položen majstorski ispit odnosno ispit o stručnoj osposobljenosti. Slobodni obrt je najzastupljeniji oblik obrta (prilagođeno prema: Žager i Dečman, 2015, str. 284).

Vezani obrti su oni obrti koji zahtijevaju za obavljanje djelatnosti obrta posjedovanje specifičnih znanja vezanih uz samu djelatnost obrta. Kako bi se vezani obrt uspješno otvorio potrebno je imati položeni stručni ispit odnosno odgovarajuću stručnu sprema (primjerice električar, slastičar, automehaničar, optičar, kuhar) (prilagođeno prema: Žager i Dečman, 2015, str. 284).

Povlaštenim obrtom smatra se obrt koji se može obavljati izričito uz dozvolu dobivenu od institucije koja izdaje navedenu dozvolu. U Republici Hrvatskoj institucije koje izdaju dozvole

su nadležna ministarstva i druga nadležna tijela (primjerice prodaja oružja, ribarenje) (prilagođeno prema: Žager i Dečman, 2015, str. 284).

Slika 4. Vrste obrta

Vrsta djelatnosti i potrebna stručna sprema	Plaćanje poreza	Trajanje obrta	Dodatni status
<ul style="list-style-type: none">• slobodni• vezani• povlašteni	<ul style="list-style-type: none">• "dohodaši"• "dobitaši"	<ul style="list-style-type: none">• "trajni" obrt• sezonski obrt	<ul style="list-style-type: none">• tradicijski obrt• umjetnički obrt

Izvor: Izrada autora prema: Žager, K. i Dečman, N. (2015.) str. 285

Dodatni status koji obrt može dobiti (tradicijski i/ili umjetnički) odnosi se kada obrtnik u slučaju izrade proizvoda koristi posebnu kreativnost i/ili individualnost majstora ili navedeni proizvodi koje obrtnik proizvode su dio tradicije nekog kraja (suveniri). Navedeni proizvodi označavaju se posebnim znakom koji prikazuje da se radi o proizvodu umjetničkog ili tradicijskog obrta te iz tog razloga oni imaju dodatnu vrijednost. Uvjeti i način vezan uz stjecanje statusa tradicijskog i umjetničkog obrta uređeni su posebnim pravilnikom (prilagođeno prema: Žager i Dečman, 2015, str. 284).

Kako bi obrtnik započeo s radom, potrebno je ishoditi dozvolu za rad. Dozvolu za rad izdaje nadležni ured državne uprave (smješten u županijama i gradu Zagrebu). Obrtnik koji namjerava otvoriti obrt, kako bi dobio dozvolu, obrtnicu, dužan je zadovoljiti određene uvjete. Uvjeti za ispunjenje određeni su Zakonom o obrtu i dijele se na opće i posebne uvjete (prilagođeno prema: Žager i Dečman, 2015, str. 286).

“Opći uvjeti koje fizička osoba mora ispuniti su:

1. da pravomoćnom presudom, rješenjem o prekršaju ili odlukom Suda časti Hrvatske obrtničke komore nije izrečena sigurnosna mjera zabrane ili zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti

2. da ima pravo korištenja prostorom ako je to potrebno za obavljanje obrta.” (Žager i Dečman, 2015, str. 286)

“Posebni uvjeti koje fizička osoba mora ispuniti su:

1. stručna osposobljenost, odgovarajuća stručna sprema ili položen majstoraki ispit, ako se radi o vezanom obrtu (dodatno i postojanje povlastice ako se radi o povlaštenom obrtu)
2. udovoljavanje posebnim zdravstvenim uvjetima ako je to propisano zakonom.” (Žager i Dečman, 2015, str. 286)

Ako i kada se zadovolje navedeni uvjeti po pozitivnom rješenju, obrtnik svoj obrt upisuje u Obrtni registar koji se vodi kod nadležnog županijskog ureda. Obrtnik dobiva obrtnicu, kao dozvolu za svoj rad. Obrtnica se mora istaknuti na vidljivom mjestu kako bi se kupci robe, odnosno korisnici usluga mogli uvjeriti da obrtnik obavlja djelatnosti za koju posjeduje dozvolu za rad. Obrtnik smije obavljati samo one djelatnosti koje su obuhvaćene obrtnicom (prilagođeno prema: Žager i Dečman, 2015, str. 287).

Obrtnik je dužan, po završetku upisa u Obrtni registar i nakon dobivanja obrtnice, započeti s obavljanjem djelatnosti najkasnije u roku od godine dana. Obrtnik je dužan prijaviti navedeno nadležnom uredu državne uprave osam dana prije početka obavljanja poslovne djelatnosti. Nadležni županijski ured je dužan proslijediti informaciju o početku rada obrta nadležnim državnim institucijama (Porezna uprava, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, Državni zavod za statistiku, nadležni inspektorati). Obrtnik svoju djelatnost obavlja u poslovnom prostoru koji mora udovoljavati propisanim minimalnim tehničkim i drugim uvjetima koji su propisani kao posebni uvjeti. Ovisno o djelatnosti obrtnika, za obavljanje određenih djelatnosti obrtniku nije potreban poseban poslovni prostor već svoju djelatnost može obavljati u kućnoj radinosti. Obrtnik u svojem obrtu može zaposliti i druge radnike. Također, obrtniku u obavljanju djelatnosti mogu pomagati članovi obitelji koji čak nisu dužni sklapati ugovor o radu (prilagođeno prema: Žager, Dečman, 2015, str. 288).

2.3. Nadzor nad poslovanjem obrta

Pojam nadzor je opći pojam kojim se opisuje otklanjanje nepravilnosti i ispitivanje pravilnosti u poslovnim procesima. Prema vrsti provedbe, nadzor može biti unutarnji (interni) i vanjski (eksterni). Unutarnji (interni) nadzor podrazumijeva sustav internih kontrola, a vanjski nadzor podrazumijeva, vanjsku reviziju, kontrolu i inspekciju. Pojam interni nadzor podrazumijeva interne računovodstvene i neračunovodstvene (administrativne) kontrole te samu internu reviziju. Interni nadzor u sklopu je funkcije uprave, a naziva se i njezinom “produljenom rukom”. Računovodstvene kontrole, razlikuju se od neračunovodstvenih jer su ugrađene u sustav te im je zadaća nadziranje formalne, bitne i računski točnosti isprava. Administrativne kontrole razvijaju se na mjestima gdje računovodstvene kontrole nisu dovoljno učinkovite (prilagođeno prema: Petrović, 2015, str. 108).

Informacije koje su bitne za utvrđivanje porezne obveze (zbog značaja poreza kao javnog davanja) dužan je prijaviti sam obveznik. Općim poreznim zakonom propisano je pravo poreznog tijela na provođenje nadzora kako bi se provodile mjere kojima se provjeravaju i utvrđuju činjenice bitne za oporezivanje obveznika i drugih osoba. U postupku poreznog nadzora porezni obveznik je dužan sudjelovati na način da u potpunosti i istinito prikazuje činjenice bitne za oporezivanje te istovremeno za svoje tvrdnje potkrijepi dokazima. Nadzor svakog poslovnog subjekta može trajati u drugačijem vremenskom periodu. Koliko će nadzor trajati ovisi o veličini (opsegu) djelatnosti obveznika, predmetu nadzora, pripremi nadzora, razdoblju i vrsti poreza te suradnji obveznika. Tijekom provođenja nadzora porezno tijelo dužno je voditi računa o učinku i isplativosti postupka. Sukladno Općem poreznom zakonu nadzorom se treba obuhvatiti samo činjenice što znatnije utječu na utvrđivanje visine obveze. Stoga, ukoliko se nadzorom obuhvate samo činjenice koje su najvažnije, trajanje nadzora ograničuje vrijeme koje je nužno za provesti i za utvrđivanje činjenica koje su najvažnije. Kako bi nadzor bio učinkovit i isplativ, te samim time zadovoljio ranije navedena načela, bitna je kvalitetna priprema koja obuhvaća izradu plana nadzora te sveobuhvatnu analizu (prilagođeno prema: Petrović, 2015, str. 113).

U poduzećima sa složenijom organizacijskom strukturom, u odnosu na mala poduzeća postoji odjel koji se bavi provođenjem interne kontrole i interne revizije.

Interna kontrola odnosi se na postupke koji se provode u sklopu poduzeća kako bi se stekla realna spoznaja o učinkovitosti poslovanja, usklađenosti poslovanja s važećim zakonima i propisima te pouzdanosti financijskih izvješća poduzeća. Svrhe internih kontrola su poboljšanje poslovnih procesa, financijsko upravljanje i odlučivanje te postizanje općih ciljeva (poslovanje na etičan, ekonomičan, djelotvoran, učinkovit način, poslovanje u skladu sa zakonima, propisima i politikama i sl.) (prilagođeno prema: Petrović, 2015, str. 109).

S obzirom na cilj interne kontrole razlikujemo tri vrste, a to su preventivne, detektivne i korektivne kontrole. Preventivne kontrole su kontrole koje se postavljaju kako bi se spriječio nastanak pogrešaka i prijevара u poslovanju društva. Detektivne kontrole su kontrole koje upućuju društvo na postojanje određenih odstupanja od očekivanih vrijednosti. Korektivne kontrole su kontrole koje imaju zadaću ispraviti otkrivene pogreške i problematičan dio sustava koji omogućuje nastanak tih odstupanja (prilagođeno prema: Petrović, 2015, str. 109).

Postoje tri vrste poreznih prekršaja, a novčane kazne za svaku vrstu prema odgovornim osobama navedene su u niže prikazanoj tablici.

Tablica 1. Visina propisanih kazni prema vrstama poreznih prekršaja

	Novčana kazna		
	Lakši porezni prekršaj	Teži porezni prekršaj	Najteži porezni prekršaj
Pravna osoba	260 – 26.540 eur	660 – 39.810 eur	2.650 – 66.360 eur
Odgovorna osoba u pravnoj osobi	260 – 26.540 eur	390 – 3.980 eur	660 – 5.300 eur
Fizička osoba koja obavlja djelatnost (obrtnici i slobodna zanimanja)	130 – 13.270 eur	260 – 26.450 eur	1.320 – 39.810 eur
Fizička osoba (građanin)	20 – 2.650 eur	60 – 3.980 eur	130 – 5.300 eur

Izvor: Izrada autora prema: Opći porezni zakon (2022.)

U lakše porezne prekršaje ubrajaju se ometanje očevida, iznošenje netočnih ili neistinitih podataka u poreznoj prijavi, nečuvanje poslovnih knjiga i drugih evidencija s pripadajućom dokumentacijom na mjestu koji je propisan zakonom, ne stvaranje popisa sve imovine i

obveza na početku i kraju svake poslovne godine i slično (prilagođeno prema: Opći porezni zakon, 2022.).

Teškim poreznim prekršajima smatraju se: manjak gotovine u blagajni, netočno vođenje evidencije, neprijavlivanje bitnih činjenica u svrhu utvrđivanja porezne obveze obveznika u zakonskom roku, onemogućavanje pristupa i preuzimanja dokumenata koji se pohranjuju u elektroničkom obliku i slično (prilagođeno prema: Opći porezni zakon, 2022.).

U najteže porezne prekršaje ulaze neizdavanje računa, neispravnost knjiženja i drugih evidentiranja u poslovnim knjigama, neosiguranost čuvanja, pristupa te čitljivost podataka u elektroničkom obliku, odbijanje sudjelovanja u poreznom postupku i slično (prilagođeno prema: Opći porezni zakon, 2022.).

2.4. Značaj obrtništva u gospodarstvu Republike Hrvatske

Gledajući u dalju prošlost, konkretnije od samog osnivanja Republike Hrvatske, mali sektor je bio dosta zanemarivan. Veliki utjecaj na navedeno imalo je rješavanje ratnih problema, tranzicijskih problema i privatizacijskih problema. Naime, Hrvatska je tek 2002. godine pristupila donošenju odluka i zakonskih regulativa vezana za poslovanje malog gospodarstva. Najvažniji korak bio je donošenje Zakona o poticanju razvoja malog gospodarstva. Navedenim zakonom donijete su na snagu osnove vezane za primjenu poticajnih mjera gospodarske politike. Navedene osnove bile su usmjerene razvoju gospodarstva, tržišnom prilagođavanju gospodarstva te restrukturiranju malog gospodarstva (prilagođeno prema: Kersan-Škrabić, Banković, 2008, str. 59).

„Ciljevi koji su postavljeni za razvoj malog gospodarstva su: povećanje zapošljavanja, prilagodba svjetskom tržištu, povećanje izvoza, povećanje učinkovitosti, povećanje konkurentnosti malog gospodarstva, učinkovitosti i kvalitete, poticanje djelatnosti koje ne onečišćuju okoliš, povećanje broja subjekata koji bi bili dijelom malog gospodarstva te razvoj i primjena suvremenih inovacija i tehnologija” (Kersan-Škrabić, Banković, 2008, str. 59).

Gledajući unatrag nekoliko godina, veliku prepreku na poslovanje poduzeća, neovisno o veličini, imala je Covid-19 pandemija. Poduzeća u vrijeme Covid-19 pandemije kroz 2020. i 2021. godinu doživjele su veliki utjecaj na njihovo poslovanje. Kroz navedene dvije godine, poduzeća u Republici Hrvatskoj naišle su na prepreke u slobodnom poslovanju zbog odluka Nacionalnog stožera za sigurnost uvođenja karantene u nekoliko navrata čime su bili prisiljeni zatvoriti svoje poslovanje u nekoliko navrata na deset do šestnaest dana. Također, uz navedenu karantenu, poduzeća su se morala i prilagoditi na “novo normalno” točnije na poslovanje u drugačijim uvjetima propisanim od strane Nacionalnog stožera za sigurnost vezano uz poslovanje poduzeća (nošenja maski, udaljenost 2 metra stolova u ugostiteljskim objektima, cijepljenje i slično).

Trgovačka društva, klasificirana kao mala, utječu na cijelo gospodarstvo. Neki od razloga su povećavanje konkurencije na tržištu, što dovodi i do učinkovitosti gospodarenja. Mala društva također utječu i na stabilnost cijena i svojim prisutstvom prisiljavaju velika trgovačka društva na proizvodne i tržišne promjene. Svojim poslovanjem mala društva postaju jedan od važnijih pokretača novog zapošljavanja zaposlenika te samim time i restrukturiranjem gospodarstva. Osim navedenog, povećavaju ekonomsku i socijalnu mobilnost stanovništva (prilagođeno prema: Rajsman, Petričević, Marjanović, 2013, str. 253).

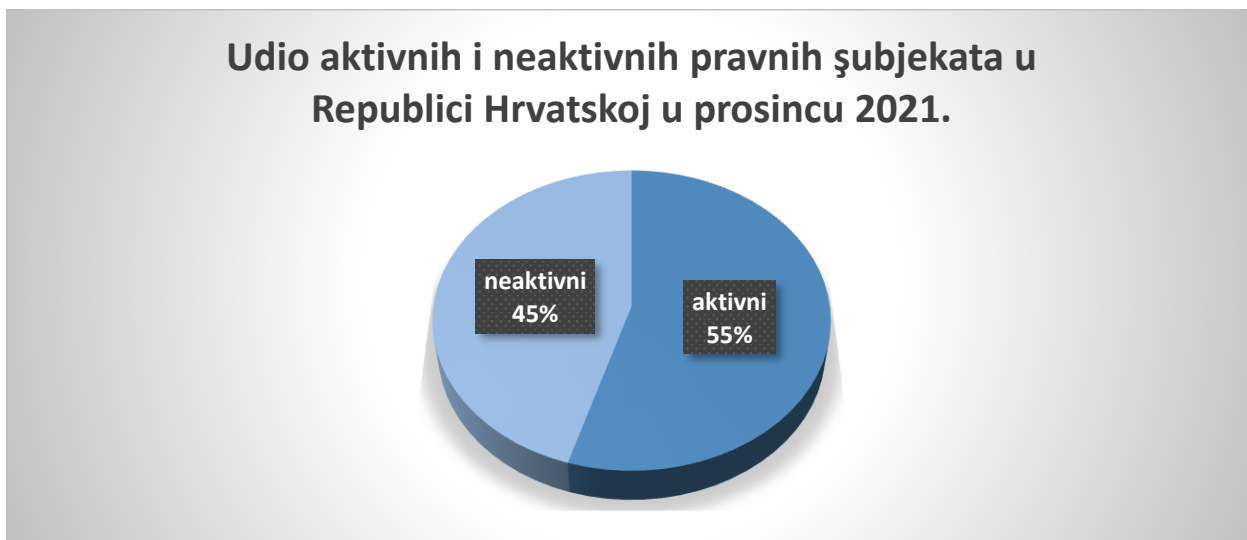
Mala i srednja poduzeća uvelike mogu pridonijeti dinamici u hrvatskom gospodarstvu uzimajući u obzir njihov veliki potencijal stvaralačke energije. Mala i srednja poduzeća otvaraju veliki broj radnih mjesta. S obzirom na brzu mogućnost prilagodbe i sposobnosti brzog odgovora na učestale promjene u gospodarskim politikama, mala i srednje poduzetništvo čini vrlo dragocjenim segmentom gospodarstva.

Mala i srednja poduzeća odlična su prilika za realizaciju privatnih poduzetničkih inicijativa. U svojem poslovanju susreću se s mnogobrojnim poteškoćama kao što je nedostatak obrazovnih programa koji potiču poduzetništvo, administrativne prepreke, nerazvijenost financijskog tržišta i slično. Kako bi se potaknulo malo i srednje poduzetništvo, poduzetnicima bi se trebala pružiti potpora uklanjanjem administrativnih prepreka pri osnutku društva i poslovanju društva te daljnjim razvojem tržišta kapitala (prilagođeno prema: Bistričić, Agatić, Kuzman, 2011, str. 146 - 147).

Kako bi se stvorili uvjeti za razvoj malog gospodarstva potrebno je imati usklađene državne politike u društvu koje se odnose na različita područja koje podrazumijevaju obrazovanje i

znanost, jačanje potpornih institucija poduzetništva, uklanjanje prevelike normiranosti i administrativnih prepreka, jačanje regionalnog razvoja i poslovne infrastrukture (prilagođeno prema: Rajsman, Petričević, Marjanović, 2013, str. 258).

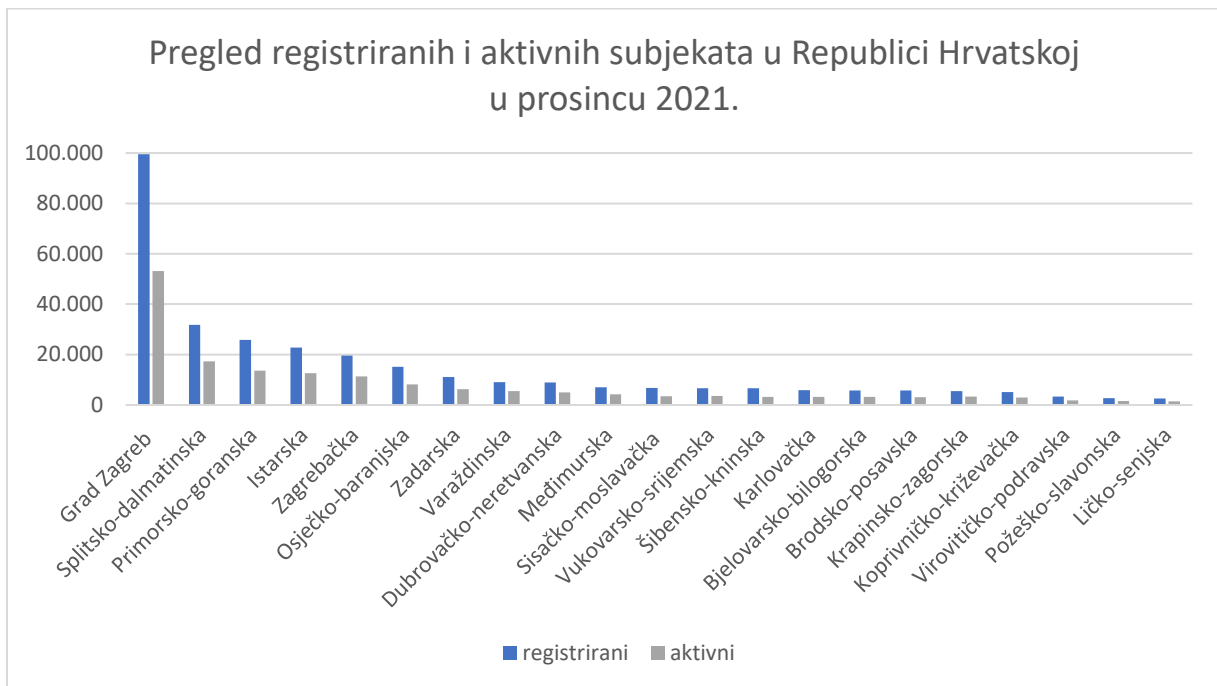
Slika 5. Udio aktivnih i neaktivnih pravnih subjekata u Republici Hrvatskoj u prosincu 2021.

Izvor: Izrada autora prema: Državni zavod za statistiku (2021.)

U gore prikazanoj slici 5 dan je pregled udjela neaktivnih i aktivnih pravnih osoba u ukupno registriranih pravim osobama u prosincu 2021. godini. Od ukupno 307.413 registriranih pravnih subjekata njih 168.242 je aktivno (55%), a ostatak od 139.171 je neaktivan (45%).

Slika 6. Pregled registriranih i aktivnih subjekata u Republici Hrvatskoj u prosincu 2021.

Izvor: Izrada autora prema: Državni zavod za statistiku (2021.)

Slika 6 prikazuje omjer registriranih i aktivnih subjekata po županijama i gradu Zagrebu u prosincu 2021. godine. Iz slike je vidljivo kako je najviše registriranih, ali i aktivnih subjekata u gradu Zagrebu. Broj aktivnih subjekata u gradu Zagrebu je 53.174 subjekata. Slijedi Splitsko-dalmatinska županija sa 17.365 aktivnih subjekata, Primorsko-goranska županija sa 13.620 aktivnih subjekata, Istarska županija sa 12.526 aktivnih subjekata te Zagrebačka županija sa 11.411 registriranih subjekata. Najmanje registriranih, a i aktivnih, subjekata imaju Požeško-slavonska županija sa 1.547 aktivnih subjekata te na začelju Ličko-senjska županija sa 1.404 registriranih subjekata.

Slika 7. Pregled aktivnih obrta po županijama u Republici Hrvatskoj u prosincu 2021.

Izvor: Izrada autora prema: Državni zavod za statistiku (2021.)

Slika 7 prikazuje pregled aktivnih obrta po županija u Republici Hrvatskoj u prosincu 2021. Vidljivo je kako se prikazana slika u velikom dijelu podudara sa ranije prikazanom slikom 6. Pregled registriranih i aktivnih subjekata u Republici Hrvatskoj u prosincu 2021. Najveći broj aktivnih obrta ima u Gradu Zagrebu njih 19.122, zatim u Splitsko-dalmatinskoj županiji njih 12.263, u Primorsko-goranskoj županiji njih 9.339 te u Istarskoj županiji njih 8.413. Najmnije aktivnih obrta ima u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji njih 1.231 te u Požeško-slavonskoj 1.179. Navedeno je razumljivo iz razloga što je upravo grad Zagreb najnaseljeniji grad u Republici Hrvatskoj, stoga i sami stanovnici Zagreba imaju veliku potrebu za uslugama i proizvodima koje nude obrtnici. Primjerice automehaničari, kozmetičari, slastičari i slično. Što se tiče najmanje aktivnih obrta, oni se nalaze u županijama koje su unatrag deset godina pogođene velikim iseljavanjem stanovništva, a posebice mladih, koji svoj posao nisu uspjeli pronaći u mjestu stanovanja, samim time nisu niti zaposleni u nekom obrtu, niti su otvorili svoj obrt, a niti koriste usluge obrtnika, niti kupuju njihove proizvode.

Slika 8. Aktivni obrti prema stanju obrta u prosincu 2021.

Izvor: Izrada autora prema: Hrvatska obrtnička komora (2021.)

Slika 8 prikazuje broj aktivnih obrta prema stanju obrta u prosincu 2021. Najviše obrta, njih 95.362 je u prosincu 2021. bilo u radu. Registriranih, a privremeno obustavljenih je bilo 782, a registriranih i bez početka bilo je 476 obrta.

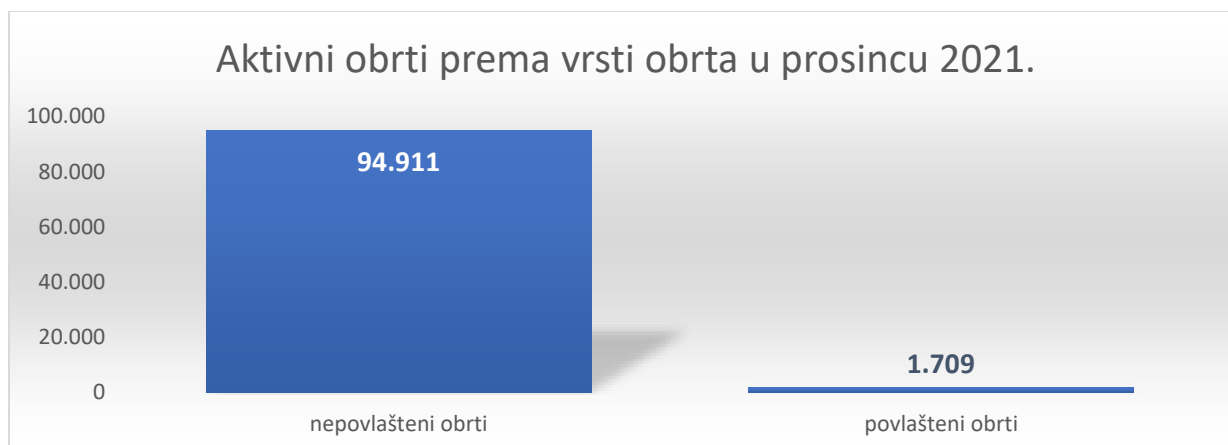
Slika 9. Aktivni obrti prema obavljanju obrta u prosincu 2021.

Izvor: Izrada autora prema: Hrvatska obrtnička komora (2021.) Obrtništvo u brojkama XII/2021.

Slika 9 prikazuje aktivne obrtnike prema obavljanju obrta u prosincu 2021. Iz slike je vidljivo kako je od ukupno aktivnih obrta njih 92% obrta koji svoju djelatnost obavljaju tijekom cijele godine. Kada se govori u brojkama to je 89.282 obrta. S druge strane, 8% obrta, konkretnije 7.338 obrta posluje samo sezonski.

Slika 10. Aktivni obrti prema vrsti obrta u prosincu 2021.

Izvor: Izrada autora prema: Hrvatska obrtnička komora (2021.) Obrtništvo u brojkama XII/2021.

Slika 10 prikazuje aktivne obrte prema vrsti obrta u prosincu 2021. Vidljivo je kako je 94.911 nepovlašteni obrta, dok je 1.709 povlašteni obrta. Kada se govori o postotnim odnosima, njih 98% je nepovlašteni, a 2% su povlašteni obrti.

Slika 11. Cehovski ustroj u aktivnim obrtima prema oznaci glavne djelatnosti u sjedištu u prosincu 2021.

Izvor: Izrada autora prema: Hrvatska obrtnička komora (2021.)

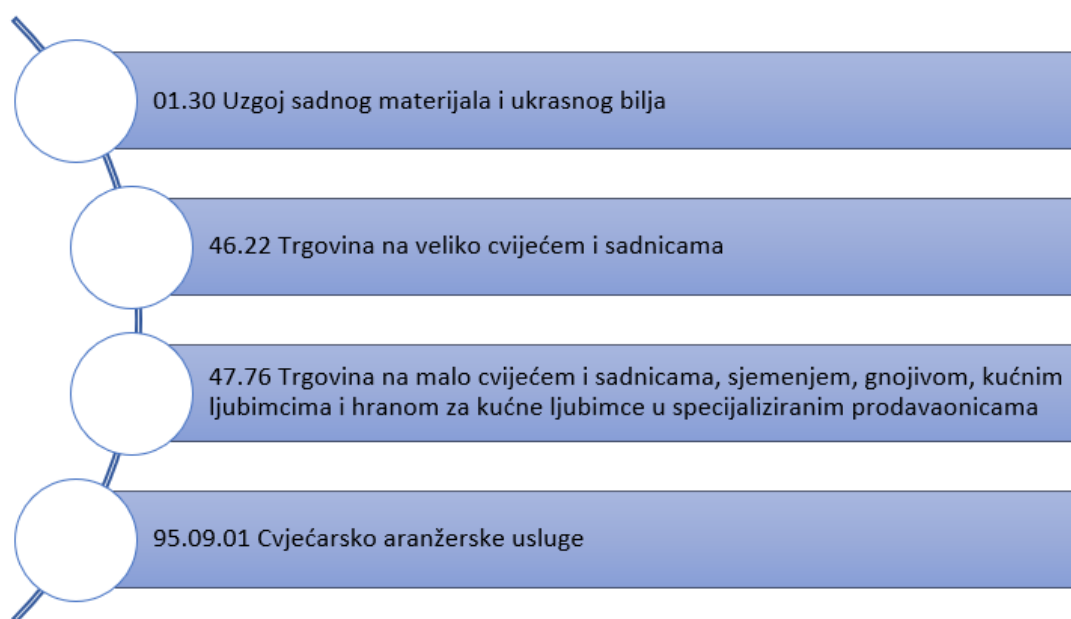
Slika 11 prikazuje cehovski ustroj u aktivnim obrtima prema oznaci glavne djelatnosti u sjedištu u Republici Hrvatskoj u prosincu 2021. godine. Iz slike je vidljivo kako je najviše obrta registrirano kao uslužna djelatnost, njih 50%. Obrti registrirani koji slijede iza uslužnog zanatstva su ugostiteljstvo i turizam, trgovina, proizvodno zanatstvo, prijevoz osoba i stvari, frizeri, kozmetičari, njega tijela i fitness. Na začelju su obrti registrirani kao ribarstvo, marikultura i poljodjelstvo s 3.904 registriranih obrta što čini u ukupnom broju 4% obrta.

3. SPECIFIČNOSTI RAČUNOVODSTVA I FINANCIJSKOGA IZVJEŠTAVANJA CVJEČARSKOGA OBRTA

3.1. Osnovni poslovni procesi u cvjećarstvu

Navedeno je prikazano na slici 12. (prilagođeno prema: Odluka o nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti, Narodne novine 58/2007, 2010)

Slika 12. Mogućnost registracije cvjećarskog obrta

Izvor: Izrada autora prema: Odluka o nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (2010.)

Cvjećarski obrt vrsta je vezanog obrta. S obzirom da vezani obrt zahtjeva polaganje majstorskog ispita ili stručnu osposobljenost. Kako bi se uspješno otvorio cvjećarski obrt, te ukoliko osoba nije završila stručnu srednju osposobljenost, potrebno je položiti ispit o stručnoj osposobljenosti za zanimanje cvjećar aranžer.

“Ispit o stručnoj osposobljenosti sastoji se od zajedničkog dijela, koji obuhvaća znanja nužna za bavljenje obrtom i poduzetništvom, te posebnog dijela koji se odnosi na svako zanimanje.” (Program ispita o stručnoj osposobljenosti za zanimanje cvjećar aranžer, 2012).

Na zajedničkom dijelu ispita, pitanja na ispitu postavljaju se iz gospodarstva i pravnih propisa. Što se tiče dijela gospodarstva ono se sastoji od vođenja poslovanja, osnove marketinga, financijsko-ekonomskog područja. Cilj posebnog dijela ispita je provjera vezana uz stečene stručne kompetencije za zanimanje cvjećar aranžer u teorijskim i praktičnim znanja potrebnih za obavljanje posla, poznavanja osnova cvjećarske proizvodnje, znanja i vještina prijeko potrebnih za izradu aranžmana, temeljnih i socijalnih kompetencija. Posebni dio ispita dijeli se na dva dijela. Prvi dio odnosi se na praktični dio, a drugi se odnosi na stručno-teorijski dio. Praktičnim dijelom ispita provjeravaju se usvojene vještine i umijeća. On obuhvaća područje uzgoja cvjećarstva, njegu sobnog bilja, presadnja lončanica i aranžiranje. Aranžiranje zahtjeva od kandidata za izradu cvjetnog aranžmana ili vijenca, izradu buketa za razne prigode te aranžiranje poklona. Cilj praktičnog dijela je izvođenje u obliku uratka/ radne probe.

Stručno – teorijski dio ispita koncentriran je na provjeru teorijskog znanja. Teorijsko znanje ispituje se u okviru tehnologije zanimanja (cvjećarstvo, aranžiranje cvijeća) koje je potrebno kako bi se obavljao praktični postupak u zanimanju. Polaze se usmeno, a sastoji se od pitanja postavljena od strane ispitne komisije. Područja koja se ispituju su zaštita na radu, cvjećarstvo i aranžiranje. Na slici broj 13 prikazuju se pitanja vezana uz određeni dio stručno – teorijskog dijela ispita (prilagođeno prema: Program ispita o stručnoj osposobljenosti za zanimanje cvjećar aranžer, 2012).

Slika 13. Pitanja na stručno – teorijskom dijelu ispita

Zaštita na radu
Cvjećarstvo
a) karakteristike cvjećarske proizvodnje u svijetu i kod nas b) proizvodne prostore u cvjećarstvu c) uzgojne mjere u cvjećarstvu d) uzgojne zahvate u cvjećarstvu e) razmnožavanje cvijeća f) jednogodišnje cvijeće g) dvogodišnje cvijeće h) trajnice i) lukovičasto i gomoljasto cvijeće – geofiti j) uređenje interijera k) sukulente
Aranžiranje
a) stilove aranžiranja b) osnovne oblike aranžmana c) oblikovanje cvjetnih aranžmana d) posude za aranžiranje e) pribor i tehnička pomagala pri aranžiranju cvijeća f) sredstva za pakiranje g) pripremu cvijeća za aranžiranje h) izradbu osnovnog aranžmana i) izvedbu stolnog aranžmana j) izvedbu buketa k) izvedbu vijenca l) sušenje i prepariranje cvijeća i trava

Izvor: Izrada autora prema: Program ispita o stručnoj osposobljenosti za zanimanje cvjećar aranžer (2012.)

Cvjećarska djelatnost može se podijeliti na djelatnosti koja se bavi:

- a) trgovinom cvijeća
- b) proizvodnjom cvijeća.

Drugim riječima, cvjećarsku djelatnosti fizičke osobe mogu obavljati kao uzgajivači cvijeća te se ujedno mogu baviti trgovinom na malo ili veliko ili obavljati samo cvjećarsko-aranžersku djelatnost (prilagođeno prema: Božina, 2018, str. 178).

Cvjećarska djelatnost može se obavljati i sezonski. Obavljanje sezonske djelatnosti cvjećarskog obrta ograničeno je na razdoblje od najdulje šest mjeseci unutar jedne kalendarske godine

(neprekidno ili s prekidima tijekom poreznog razdoblja) (prilagođeno prema: Božina, 2018, str. 178).

Potreba za obavljanjem sezonskog obrta javlja se iz razloga što tijekom poreznog razdoblja, obavljajući određenu djelatnost, poreznim obveznicima nije zajamčena kontinuirana zarada. Također, potrebno je uzeti u obzir da se neke djelatnosti odvijaju samo u određenom vremenskom razdoblju tokom godine (prilagođeno prema: Božina, 2018, str. 178).

Djelatnosti cvjećarskog obrta koje se mogu obavljati kao sezonske su uzgoj jednogodišnjih i višegodišnjih usjeva te uzgoj ukrasnog bilja i sadnog materijala (prilagođeno prema: Božina, 2018, str. 179).

3.2. Poslovne evidencije cvjećarskoga obrta u sustavu poreza na dobit

Poreznim obveznikom smatra se svaka pravna i fizička osoba koja samostalno obavlja gospodarsku djelatnost ne uzimajući u obzir svrhu i rezultat obavljanja gospodarske djelatnosti te navedeno obavlja na bilo kojem mjestu (prilagođeno prema: Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost, 2013).

Obveznikom poreza na dobit u Republici Hrvatskoj je pravna osoba, drugim riječima trgovačko društvo. Obveznikom se smatra rezident koji samostalno i trajno obavlja gospodarsku djelatnost kako bi ostvario dobit. U određenim slučajevima fizičke osobe mogu postati obveznici poreza na dobit. Radi se isključivo o obrtnicima i s obrtom izjednačenim zanimanjima, koji mogu dobrovoljno plaćati porez na dobit umjesto da plaćaju porez na dohodak, ali moraju i voditi poslovne knjige. Porezni obveznik dužan je plaćati poreza na dobit sljedeće tri godine, a nakon isteka tri godine, porezni obveznik u mogućnosti je promijeniti način oporezivanja (prilagođeno prema: Šimurina, 2018, str. 153). Međutim, po sili zakona ista fizička osoba mora postati obveznikom poreza na dobit koji je u razdoblju koje je prethodilo ostvarila ukupni primitak veći od 995.421,06 eura (prilagođeno prema: Zakon o porezu na dobit, 2022).

Poreznu osnovicu poduzetnik utvrđuje na temelju podataka koji su evidentirani u poslovnim knjigama. Poslovne knjige vode se u skladu s propisima o financijskim izvješćima i računovodstvu, a financijski izvještaji se sastavljaju na temelju Pravilnika o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja (prilagođeno prema: Zakon o porezu na dobit, 2022).

Poslovne knjige prikazuju skup različitih evidencija o poslovanju poduzeća. Poslovne knjige moraju osigurati uvid u stanje i promet svakog konta, odnosno svake pozicije te moraju omogućiti uvid u kronologiju izvršenih zapisa. Dije se na osnovne poslovne knjige i pomoćne poslovne knjige. U osnovne poslovne knjige spadaju dnevnik, u koju se kronološkim redoslijedom evidentiraju svi knjigovodstveni poslovni događajima, i glavna knjiga, u koju se sistematizirano, ali i kronološki upisuju poslovni događaji na imovini, obvezama, kapitalu, prihodima i rashodima. Pomoćne poslovne knjige detaljnije prikazuju određene pozicije koje su evidentirane u glavnoj knjizi (prilagođeno prema: Žager, Dečman, 2015, str. 309).

U Zakonu o računovodstvu u Republici Hrvatskoj propisana je obveza sastavljanja seta financijskog izvještaja za mala i srednja poduzeća. Set financijskih izvještaja sastoji se od pet glavnih financijskih izvještaja: bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanom toku, izvještaj o promjenama kapitala i bilješke uz financijske izvještaje. Iznimka, vezana uz sastavljanje financijskih izvješća odnosi se na mala poduzeća koja su oslobođena sastavljanja izvještaja o novčanom toku i izvještaja o promjenama vlasničke glavnice (prilagođeno prema: Dečman, 2012, str. 448).

Bilanca je jedan od pet temeljnih financijskih izvještaja koji prikazuje stanje na dan. U njemu je prikazana imovina, obveze i kapital. Iz ranije spomenutog, bilanca se smatra statičkim financijskim izvještajem koji pokazuje financijsku snagu društva odnosno financijski položaj društva u određenom trenutku. Bilanca ima tri osnovna elementa, a to su imovina, obveze i kapital. Međusobno ih povezuje temeljna bilančna jednadžba koja glasi: imovina = kapital + obveze. Račun dobiti i gubitka, za razliku od bilance prikazuje se za obračunsko razdoblje, a sastoji se od prihoda, rashoda i financijskog rezultata. Račun dobiti i gubitka sučeljava prihode i rashode na kraju obračunskog razdoblja, te se utvrđuje financijski rezultat. Rezultat poslovanja, prikazan kao dobit ili gubitak razdoblja, poveznica je između dvaju financijskih izvještaja, bilance i računa dobiti i gubitka. S obzirom da se račun dobiti i gubitka prikazuje za određeno razdoblje, ističe se da je on dinamički financijski izvještaj koji prikazuje uspješnost poslovanja u određenom razdoblju poslovanja društva. Izvještaj o novčanom toku je financijski izvještaj koji sadrži informacije vezane uz novčane primitke, novčane izdatke te čistom novčanom toku. Izvještaj o novčanom toku može se nazvati i izvještaj o promjenama u financijskom položaju iz razloga što daje uvid u promjenu strukture imovine, obveza i kapitala kroz određeno promatrano razdoblje. Preostala dva temeljna financijska izvještaja od njih pet

ukupno su izvještaj o promjenama kapitala i bilješke uz financijske izvještaje. Izvještaj o promjenama kapitala prikazuje promjene kapitala nastale u periodu između dva datuma bilance. Prezentira promjenu kapitala koji za posljedicu ima izravno povećanje ili smanjenje vrijednosti kapitala (tečajne razlike s osnova neto ulaganja u inozemno poslovanje, revalorizacija i dr.). Bilješke uz financijske izvještaje potrebne su kako bi se mogli pravilno razumjeti (prilagođeno prema: Dečman, 2012, str. 448 - 449).

3.3. Poslovne evidencije cvjećarskoga obrta u sustavu poreza na dohodak

Dohodak od samostalne djelatnosti vezuje se uz primanja samozaposlenih. U Republici Hrvatskoj dohotkom od samostalne djelatnosti, s poreznog aspekta, podrazumijevaju se: dohodci od obrta i s obrtom izjednačenih djelatnosti, dohodci od slobodnih zanimanja i dohodci od poljoprivrede i šumarstva. Dohodak od samostalne djelatnosti prikazuje se kao razlika u poreznom razdoblju nastala od poslovnih primitaka i poslovnih izdataka (prilagođeno prema: Šimurina, 2018, str. 123 - 124).

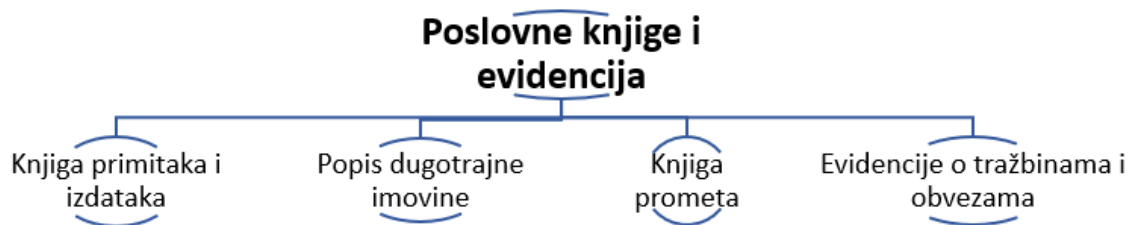
Primitcima po osnovi samostalnih djelatnosti smatraju se sva dobra (stvari, novac, usluge, materijalna prava i drugo) koja su pritekla s osnove obavljanja samostalne djelatnosti poreznom obvezniku u određenom poreznom razdoblju. Izdacima, s druge strane, smatraju se svi odljevi dobara tijekom određenog poreznog razdoblja kako bi se stekli, osigurali i očuvali poslovni primici. U poslovne izdatke spadaju izdaci koji su direktno vezani za obavljanje gospodarske djelatnosti poreznih obveznika (prilagođeno prema: Zakon o porezu na dohodak, 2022).

Poslovni primitci i poslovni izdaci fizičke osobe tokom svojeg poslovanja prate u Knjizi primitaka i izdataka po načelu blagajne. Načelo blagajne govori da se primici bilježe u trenutku naplate, a izdaci nakon što je izvršeno plaćanje. Izuzetkom od temeljnog načela blagajne smatraju se izdaci nastali otpisom (amortizacijom) dugotrajne imovine. Poslovne knjige fizičke osobe vode posebno za svaku poslovnu godinu (porezno razdoblje). Fizičke osobe vode poslovne knjige prema propisanim obrascima (prilagođeno prema: Hrvatska obrtnička komora, 2020).

Porezni obveznici obvezni su se upisati u registar poreznih obveznika poreza na dohodak. Porezni obveznici dužni su primjenom jednostavnog knjigovodstva na temelju podataka

proizašlih iz poslovnih knjiga utvrđivati dohodak. Poslovne knjige i evidencije koje je porezni obveznik dužan voditi su knjiga primitaka i izdataka, knjiga prometa, popis dugotrajne imovine, i evidencija o tražbinama i obvezama. Iznimku čini knjiga prometa, koju porezni obveznici nisu nužni voditi ako se podaci o dnevnom gotovinskom prometu prikazuju u knjizi primitaka i izdataka ili u evidencijama propisanim drugim zakonima te ukoliko se navedene evidencije prikazuju na mjestu na kojem se i ostvaruju gotovinski primici. Porezni obveznik dužan je po sili zakona za svaku prodaju i/ili obavljenju uslugu izdati račun (prilagođeno prema: Zakon o porezu na dohodak, 2022).

Slika 14. Poslovne knjige i evidencije u sustavu poreza na dohodak

Izvor: Izrada autora prema: Šimurina, N. (2018.)

Uz ranije navedene poslovne knjige koje su poduzetnici, obveza poreza na dohodak nužni voditi, cvjećari poljoprivrednici koji su nositelji OPG-a vode i evidenciju o proizvodnji i prodaji vlastitih poljoprivrednih proizvoda na OPG- u (prilagođeno prema: Božina, 2018, str 179.).

Osim navedenog načina, oporezivanje kod obavljanja samostalne djelatnosti može biti i paušalno. Uvjeti da bi se samostalna djelatnost mogla paušalno oporezivati navode da djelatnost nije svrstana u obveznike PDV-a i da ukupni primitak na godišnjoj osnovi ne prelazi iznos koji je propisan za ulazak u PDV po osnovi zakona, a iznosi 39.816,84 eura. Paušalno oporezivanje ne odnosi se na djelatnost slobodnih zanimanja budući da oni isključivo vode poslovne knjige i podnose godišnju prijavu na obrascu DOH (prilagođeno prema: Šimurina, 2018, str. 129).

Porezna uprava može ukinuti doneseno rješenje o paušalnom oporezivanju (prilagođeno prema: Hrvatska obrtnička komora, 2020).

3.4. Specifične poslovne knjige cvjećarskoga obrta

Kao što je ranije navedeno, poduzetnik, obveznik poreza na dohodak dužan je voditi sljedeće poslovne knjige: popis dugotrajne imovine, knjigu prometa, knjigu primitaka i izdataka i evidenciju o tražbinama i obvezama.

Popisom dugotrajne imovine utvrđuju se izdatci otpisa (amortizacije) dugotrajne imovine. I nakon što se u potpunosti otpisuje, dugotrajna imovina se i dalje nalazi u popisu dugotrajne imovine do trenutka kada poduzetnik tu imovinu odluči prodati, darovati ili na neki drugi način otuđiti ili uništiti. U popis dugotrajne imovine porezni obveznik unosi stvari i prava ako je nabavna vrijednost te imovine veća od 464,53 eura te joj je vijek trajanja je dulji od godinu dana. U popis dugotrajne imovine pojedinačno se unosi nabavna vrijednost, knjigovodstvena vrijednost, vijek trajanja, i otpis dugotrajne imovine. Izdatak po osnovi obračunane amortizacije priznaje se samo za dugotrajnu imovinu koja se nalazi u popisu dugotrajne imovine. Amortizacija se ne obračunava za zemljište, šume i slična prirodna bogatstva te je bitno pri nabavi građevinskih objekata razdvojiti nabavnu vrijednost zemljišta od nabavne vrijednosti građevinskog dijela. Primjerice, porezni obveznici, će u Popisu dugotrajne imovine imati zemljište (poljoprivredno) na kojem će se baviti uzgojem cvijeća i ukrasnog bilja. Na takvo zemljište se neće obračunavati amortizacija, a nasadi cvijeća predstavljaju jednogodišnju proizvodnju te će tako svi izdatci biti dio kratkotrajne imovine i evidentirat će se u Knjizi primitaka i izdataka. Na navedenom zemljištu se može nalaziti i plastenik ili staklenik koji će predstavljati opremu po osnovi koje će se možebitno i obračunavati amortizacija. Oprema za obradu nasada cvijeća, sustavi za navodnjavanje, zaštita protiv štetnih vremenskih utjecaja i slično također može predstavljati dugotrajnu imovinu. Amortizacija obračunana u Popisu dugotrajne imovine evidentira se kao izdatak u Knjizi primitaka i izdataka. Cvijeće i biljke koje cvjećari uzgajaju pretpostavlja se da su jednogodišnja biljna proizvodnja, što znači da se smatraju kratkotrajnom imovinom te se ne amortiziraju. Ukoliko vlasnik unosi dio svoje osobne imovine u djelatnost obrta potrebno je navedeno unijeti u Zapisnik o ulaganju dugotrajne imovine prema tržišnoj vrijednosti koja je usporediva. Pod tržišnom vrijednosti koja je usporediva se cijena imovine koja bi se mogla postići tek u trenutku ulaganja (prilagođeno prema, Božina, 2018, str. 179 - 180).

Obveznici poreza na dohodak koji utvrđuju dohodak prema poslovnim knjigama utvrđuju ga kao razliku poslovnih primitaka i poslovnih izdataka, prema načelu blagajne. Knjiga primitaka

i izdataka prikazuje evidentirane podatke o dnevnim i ukupnim poslovnim primitcima i izdatcima nastalim u određenom poreznom razdoblju. Primitci i izdatci od poslovnih događaja utvrđuju se prema naplaćenju odnosno plaćenju naknadi. Drugim riječima, tek nakon primljenih uplata ili obavljenih isplata. Cvjećari ostvaruju primitke od prodaje cvijeća koji sami proizvode ili kao preprodavatelji cvijeća. Primitke mogu ostvarivati prodajom na malo ili na veliko. Poslovnim primitcima smatraju se sva dobra (stvari, novac, materijalna prava, usluge i drugo) koje su poreznom obvezniku pritekale u poreznom razdoblju. Poslovnim primitcima smatraju se i primitci od državnih potpora, poticaja i potpora. Ukoliko je dugotrajna imovina nabavljena putem poticaja, a na navedenu imovinu se obračunava amortizacija, cvjećari su dužni voditi evidenciju o primljenim državnim potporama i poticajima za nabavu dugotrajne imovine te u navedenoj evidenciji moraju biti prikazane obračunane svote amortizacije. Ako cvjećar do kraja poreznog razdoblja, dugotrajnu imovinu nabavljenu putem državnih potpora, pomoći ili poticaja nije nabavio ili stavio u uporabu obavezan je uz godišnju prijavu poreza na dohodak za to razdoblje priložiti isprave koje prikazuju namjenu primljene potpore. Uz priložene isprave, cvjećar je dužan dostaviti i izjavu o načinu i postupcima iskorištavanja te potpore. Primljene potpore smatraju se primitcima, ali izuzete su od oporezivanja PDV-om. Što se s druge strane tiče izdataka, izdatcima se smatraju svi odljevi dobara. U poslovne izdatke ulaze svi izdatci koji su direktno vezani za obavljanje gospodarske djelatnosti. S obzirom da većina poreznih obveznika djelatnost vrši u okviru privatnog prostora teško je razdvojiti privatne od poslovnih troškova. U slučaju kada cvjećar nije u mogućnosti na temelju posebnih obračuna razdvojiti poslovnu i privatnu potrošnju, tada se izdatci računaju na temelju određenih parametara (primjerice podjela režijskih troškova prema kvadraturi). Poslovni izdatci cvjećara najčešće su: sjeme, zaštita biljaka, troškovi navodnjavanja, sadnice, gnojiva, pesticidi, ambalaža, papir za zamatanje, kantice, spužva za cvijeće, izdatci grijanja u plastenicima, police, stalci, škare. Između primitaka i izdataka postoji međuzavisnost, drugim riječima svaki izdatak treba se odraziti na buduće ostvarivanje primitaka. Pri utvrđivanju povezanosti između primitaka i izdataka polazi se od normativa (kalkulacije utroška materijala, režijskih troškova, rada) vodeći pri tome računa o načinu rada i posebnosti obavljanja cvjećarske djelatnosti (prilagođeno prema, Božina, 2018, str. 180 - 181).

Prema Zakonu o porezu na dodanu vrijednost porezni obveznici čija je vrijednost isporuke dobara ili obavljenih usluga, u kalendarskoj godini koja je prethodila, bila veća od 39.816,84 eura postaju obveznicima PDV-a. Za ulazak u sustav PDV-a ne primjenjuje se kriterij naplaćenih isporuka dobara ili usluga već kriterij ostvarenog prometa (izdanih računa). Ti

porezni obveznici tijekom kalendarske godine obračunavaju i plaćaju PDV u mjesečnim obračunskim razdobljima. Iznimku čine porezni obveznici koji su isporučili dobra ili usluge u iznosu manjem od 10.617,82 eura. Oni podmiruju svoje obveze za PDV u tromjesečnim obračunskim razdobljima. Ostale fizičke osobe koje nisu u sustavu PDV-a smatraju se malim poreznim obveznicima. Cvjećari koji se smatraju malim poreznim obveznikom oslobođeni su od plaćanja PDV-a na isporuku dobara ili usluga. Također oni nemaju pravo iskazivati PDV na izdanim računima ni pravo na odbitak pretporeza. Stopa poreza na dodanu vrijednost je 25%, no u nekim slučajevima na isporuke cvjećarske djelatnosti može se primjenjivati stopa od 5%. Stopa od 5% primjenjuje se na isporuku sadnica i sjemenja, gnojiva i pesticida te na druge agrokemijske proizvode.

Uzimajući sve ranije navedeno, način obavljanja cvjećarske djelatnosti može se podijeliti na djelatnost koja se bavi:

1. Proizvodnjom cvijeća (uzgoj jednogodišnjih i višegodišnjih usjeva, uzgoj sadnog materijala i uzgoj ukrasnog bilja)
2. Trgovinom cvijeća.

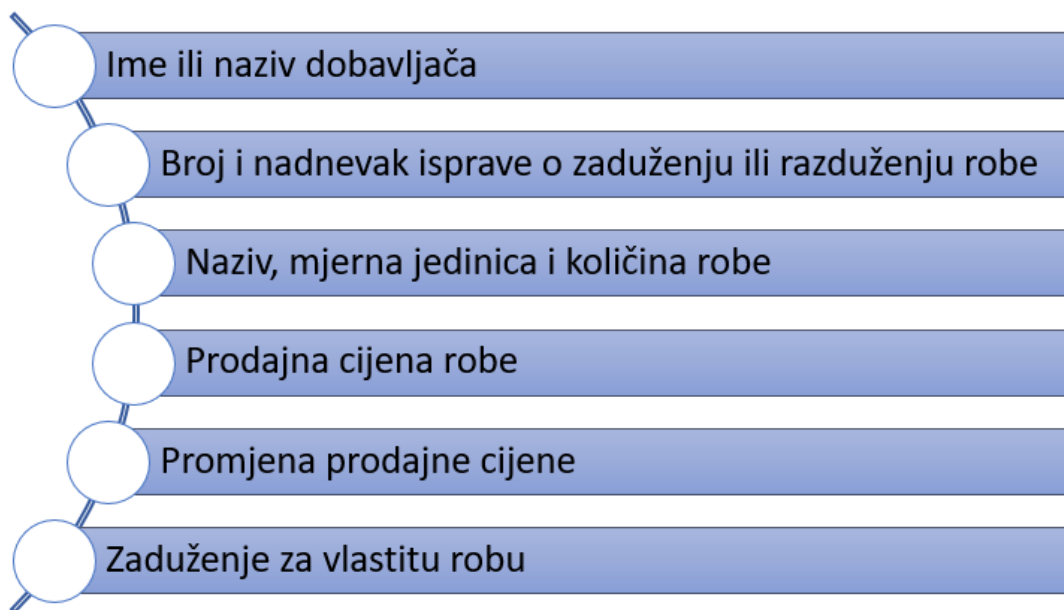
Fizičke osobe mogu obavljati djelatnost kao uzgajivači cvijeća te se ujedno baviti i trgovinom na malo ili veliko, ostalu trgovinu na malo izvan prodavaonica, štandova i tržnica ili obavljati djelatnost cvjećarstva kao kupnju i prodaju cvijeća (Prilagođeno prema: Božina: 2018.).

Obveznici poreza na dohodak od samostalne djelatnosti koji se oporezuju putem poslovnih knjiga kada se bave trgovinom cvijeća na malo trebaju voditi i knjigu prometa. Knjiga prometa je poslovna knjiga u koju se ili na kraju radnog dana ili prije početka idućeg radnog dana, upisuju primitci naplaćeni u gotovu novcu. Ovu poslovnu knjigu ne moraju voditi cvjećari ako se isti podaci evidentiraju na dnevnoj bazi u knjizi primitaka i izdataka ili u knjizi IRA (kada se radi o obveznicima poreza na dodanu vrijednost). Cvjećari koji se bave uzgojem cvijeća obvezni su voditi i Evidenciju o nabavi i uporabi reprodukcijuskog materijala kako bi se time mogla utvrditi povezanost između primitaka i izdataka. U evidenciji je potrebno iskazati podatke o nabavi te podatke o uporabi reprodukcijuskog i potrošnog materijala. Promjene u evidenciji evidentiraju se najkasnije u roku od mjesec dana od dana kada su promjene nastale. Cvjećar koji na svakodnevnoj bazi koristi reprodukcijuski i potrošni materijal smije obavljati knjiženje u poslovnim knjigama i na temelju specifikacija o mjesečnom korištenju reprodukcijuskog i potrošnog materijala, te mjesečnoj proizvodnji gotovih poljoprivrednih

proizvoda u koje je implementiran reprodukcijski i potrošni materijal (Prilagođeno prema: Božina, 2018, str. 178).

Cvjećari koji se bave trgovinom cvijeća na malo dužni su poslovati sa zahtjevima postavljenim u Zakonu o trgovini. Cvjećari su dužni nadležnom inspektoratu na njihov zahtjev osigurati podatke o stanju robe u prodajnom objektu o nastalom događaju na temelju pisanih isprava ili elektroničkog zapisa. Podaci koji se prikazuju u ispravi o robi prikazani su na slici 15.

Slika 15. Podaci prikazani u ispravi o robi

Izvor: Izrada autora prema: Božina (2018.)

Porezni obveznici koji obavljaju gospodarsku djelatnost trgovine na malo i obrtnici proizvođači koji prodaju proizvode na malo nisu dužni voditi evidenciju o nabavi i upotrebi reprodukcijskog i potrošnog materijala jer vode evidenciju o prometu robe odnosno Knjigu popisa. Međutim, cvjećari najčešće vode evidenciju o nabavi i upotrebi reprodukcijskog i potrošnog materijala kako bi mogli primjenjivati Odluku o dopuštenoj visini kala, rastepa, kvara i loma na proizvodima u trgovini (2007.). U Odluci je navedeno dopušteno razduženje za uvenulo, propalo ili na bilo koji drugi način oštećeno cvijeće, a odnosi se na:

- 5% od ukupno prodanog svježeg cvijeća
- 3% od prodanih lončanica.

Za razduženje cvijeća koje nije za prodaju, preporuča se sastaviti Zapisnik na temelju kojeg se utvrđuje prekomjerni ili porezno priznati manjak.

Cvjećari koji se bave maloprodajom cvijeća, cvijeće mogu nabavljati od pravnih osoba, drugih obrtnika, OPG-ova ili fizičkih osoba upisanih u Upisnih poljoprivrednika. Nabava cvijeća obavlja se putem računa ili otkupnog bloka (od fizičkih osoba upisanih u Upisnik poljoprivrednika ili u Upisnik obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava – nisu porezni obveznici). Otkupni blok je račun trgovcima cvijećem koji služi za evidentiranje nabave u Knjizi popisa. Drugim riječima služi za sastavljanje kalkulacije i analitičke robne evidencije nabave i prodaje cvijeća po vrsti, količini i maloprodajnoj vrijednosti. Cvjećari na temelju vjerodostojnih isprava sastavljaju kalkulacije maloprodajne cijene cvijeća. Kako bi uspješno utvrdili maloprodajnu cijenu te ostvarili zaradu, uključuju maržu koja predstavlja razliku između nabavne i prodajne cijene. Nabavna cijena, uvećava se za zavisne troškove (prijevoz, skladištenje, ambalaže). Za cvjećare koji su u sustavu PDV-a u nabavnu vrijednost ne uključuju obračunani PDV pri nabavi jer na temelju njega ostvaruju i pravo na pretporez. Cvjećari koji nisu u sustavu, u formiranje maloprodajne cijene uključuju i PDV jer ga pri nabavi ne mogu odbiti. Kako je formirana maloprodajna cijena svakog pojedinog nabavljenog cvijeta, tako se i cvijeće može prodavati i kao zaseban proizvod u obliku buketa, vijenca, aranžmana i slično. Trgovci u trenutku nabave cvijeća ne znaju koje će cvijeće ići u pojedini finalni proizvod (buket, aranžman i slično). S obzirom da će finalni proizvod imati višu cijenu od svakog nabavljenog cvijeta u njemu evidentiranog u Knjizi popisa, trgovci cvjećari tada storniraju svaki pojedini cvijet koji je sastavni dio proizvoda i u Knjigu popisa naknadno prema kalkulaciji zadužuju proizvod (buket, aranžman i slično) (prilagođeno prema: Božina: 2018, str. 184).

Popis robe su dužni voditi cvjećari koji prodaju cvijeće iz vlastitog uzgoja. Također, popis robe dužni su voditi i porezni obveznici registrirani kao cvjećari-aranžeri, floristi i sl. kod prodaje cvijeća i kod prodaje proizvoda od cvijeća. Popis robe vodi se na način da se u primke i/ili zaduženja unose podaci o robi koji se traže (količina, maloprodajna cijena, iznos prodajne vrijednosti za sve cvijeće, zelenilo, suho cvijeće, papir, ukrasne vrpce i sl.). Osnovni cilj popisa robe je da financijski podaci o zaduženju robe (ulaz robe) i financijski podaci o razduženju robe (izlaz robe) odgovaraju. Robu koja je već razdužena, a u međuvremenu je oblikovana u finalni proizvod (aranžman, buket i slično) kojemu se nije mijenjala cijena u odnosu na cijenu cvijeća i druge robe korištena za taj finalni proizvod, nije potrebno ponovno upisivati i zaduživati u knjizi popisa. Za robu koja je već razdužena, ali se cijena finalnog proizvoda mijenjala potrebno

ju je unijeti i zadužiti te izrađevine kao novo zadužene vrste i količine roba sa odgovarajućim maloprodajnim cijenama. Cvijeće koje je uvenulo i nije za prodaju, cvjećari upisuju u knjigu popisa u stupac 3. koji je vezan uz razduženje robe zbog otpisa (prilagođeno prema: Božina: 2018, str. 185).

3.5. Izvještaji i godišnja prijava poreza cvjećarskoga obrta

Godišnja prijava poreza obveznika koji je u sustavu poreza na dobit, utvrđuje se za prethodnu kalendarsku godinu. Obračun poreza za godinu koja je protekla obavlja se na temelju porezne prijave koju porezni obveznici dostavljaju poreznoj upravi do 30. travnja tekuće godine za godinu koja je prethodila. Porezni obveznik dužan je ispuniti obrazac prijave poreza na dobit u koji se unose podaci o iznosima prihoda i rashoda koji su utvrđeni u skladu s računovodstvenim propisima. U PD obrascu iskazuje se dobit ili gubitak iskazan u računovodstvu kao razlika prihoda i rashoda. Zatim, prikazuje stavke uvećanja dobiti, odnosno smanjenja gubitka. Nakon svih uvećanja ili umanjenja pokazne veličine računa se porezna osnovica. Ako postoji porezna dobit, porezni obveznik ima pravo na pokriće prenesenog gubitka. Nakon odbitka utvrđuje se porezna osnovica (prilagođeno prema: Šimurina, 2018, str. 175).

Godišnja prijava poreza obveznika koji je u sustavu poreza na dohodak dostavlja porezni obveznik koji je u poreznom razdoblju ostvario dohodak od samostalne djelatnosti. Godišnja porezna prijava dostavlja se do kraja veljače tekuće godine za godinu koja je prethodila. Stopa poreza na dohodak je 20% od porezne osnovice do visine 47.780,21 eura te 30% na dio porezne osnovice koji prelazi iznos od 47.780,21 eura (prilagođeno prema: Zakon o porezu na dohodak, 2022).

4. RAČUNOVODSTVO CVJEČARSKOGA OBRTA- ANALIZA SLUČAJA

4.1. Osnovni podaci o obrtu

Za pisanje ovog diplomskog rada, te izrade analize slučaja korišteni su stvarni podaci cvjećarskog obrta za uzgoj i prodaju cvijeća. Cvjećarski obrt na temelju kojeg je rađena analiza slučaja bavi se proizvodnjom i prodajom cvijeća na malo i veliko u Hrvatskom zagorju. Posluje preko 30 godina, a većinu svojeg poslovnog vijeka poslovanje je bilo u krugu obitelji. Trenutno zapošljava tri zaposlenika koji su obitelj (majka, otac i kćer), troje stalnih zaposlenika, te tri do pet sezonskih zaposlenika. S obzirom da se radi o cvjećarskom obrtu, spada u vezane obrte, što znači da je za osnivanje i neometano poslovanje bilo potrebno ispuniti uvjet polaganja stručnog ispita. Navedeno je položila vlasnica obrta, majka obitelji pri osnivanju obrta prije trideset godina. S obzirom da u obrtu radi troje članova obitelji, dvoje od njih je prijavljeno, majka i kćer, a otac s obzirom da je dio obitelji nije prijavljen kao djelatnik jer nije to dužan po zakonu. Obrt je otvoren tokom cijele godine, a najveći obuhvat poslovanja imaju tijekom dvije sezone u godini. Proljetna sezona koja traje od 01.03. do 01.06.. kada se prodaje balkonsko cvijeće i ukrasni grmovi, te jesenska sezona, vezana uz blagdan Svih svetih, koja traje od 01.09. do 01.11. kada su u fokusu prodaje maćuhice, te cvijeće prigodno za navedeni blagdan (krizanteme, multiflore, špine). U poslovanju obrta, postoji još jedna manja sezona, koja je intenzivnija od većina dijela godina, no manje intenzivna od ranije navedene dvije sezone, a ona se odnosi na Božić te traje nešto manje od mjesec dana, od 01.12. do 25.12. U tom periodu najvećim dijelom prodaju se Božićne zvijezde, pšenica i ciklame. Obrt u svom asortimanu nudi više od 1.000 artikala koje dijele na proizvode vlastite proizvodnje (PKV) i proizvodnja u toku (PKT). U proizvode vlastite proizvodnje ubrajaju se proizvodi koje obrt sadi, presađuje, uzgaja ili samo slaže i aranžira (cvijeće, sadnice, presadnice). U proizvodnju u toku ubrajaju se proizvodi koje nabavljaju, te bez ikakvog uključenog njihovog rada, dalje prodaju (tegle, zemlja, vrtlarski asortiman). Stoga se u asortimanu obrta može pronaći što od cvijeća, flanca povrća, zemlje, gnojiva za cvijeće, ukrasnih tegli pa do cvjetnih ukrasnih grmova te pomoćnog alata i rukavica za vrtlarenje. Naime, s početkom poslovanja obrta, prije 30 godina, asortiman je bio oskudniji. Poslovanje se započelo s ponudom balkonskog cvijeća te flancima povrća. Širenjem obrta, samim time širio se i asortiman, te se prije 24 godine (6 godina nakon osnivanja) započelo s ponudom cvijeća za jesensku sezonu koje uključuju krizanteme, multiflore i slično. Trenutno, obrt svoje poslovanje obavlja u prostoru koje dijeli na prodajni i proizvodni. Prodajni

prostor rasprostranjen je na oko 2.000 kvadratnih metara, dok se proizvodni prostor rasprostranjuje na preko 5.000 metara kvadratnih. S obzirom da se radi o cvjećarskom obrtu, posjeduju staklenike u veličini od 600 metara kvadratnih, plastenike u veličini od 4.000 metara kvadratnih te ostatak se odnosi na otvoreni prostor što u proizvodnji i prodaji.

4.2. Poslovne knjige i primjeri računovodstvene evidencije tipičnih poslovnih događaja

Poslovni proces proizvodnje i prodaje cvijeća u analizi primjera u cvjećarskom obrtu započinje nabavom artikala koji su potrebni za neometani tijek izrade finalnog proizvoda.

Slika 16 prikazuje primku robe u obrt. U konkretnom primjeru radi se o primci zemlje koja će se u budućnosti i kao takva prodavati. To nam i ukazuje oznaka primke PKT koja u analiziranom obrtu dobiva oznaku kada se radi o proizvodnji u toku, što znači da će se dalje prodavati krajnjim kupcima. Radi se o dobavljaču „Vrtnarstvo Antolin d.o.o.“ iz Slovenije. Vidljivo je kako je nabavljeno 180 komada zemlje po nabavnoj cijeni od 152,03 kn po komadu plus PDV. Budući da je obrt obveznik PDV-a, na kraju godine navedeni PDV odbija kao stavku pretporeza. Uz primku, obrt zaprima i ulazni račun, slika 17, na temelju koje se vrši knjiženje.

Slika 16. PKT primka

PKT primka 30

Datum
30.05.2022

Dobavijač

Šifra Naziv dobavijača Mjesto Hp broj Ulica i kbr. PDV ID. BR./OIB
70806 Vrtnarstvo Antolin d.o.o. Žabnica , Slovenija 4209 Dorfarje 20 SI75028352

Veza dokument

Po dokumentu Datum Nabavna vrijednost
D-RA2-572 30.05.2022 23.602,66

Artikli

U prilogu

PKT primka 30 - Artikli

Šifra robe	Naziv robe/stu pa	J.m.	Količina	Nab.cijena	Iznos	Rabat%	Iznos rabata	Vrijednost	Marža %	Iznos marže	Cijena	Iznos	PDV %	PDV iznos	Iznos PDV	Cijena (PDV)
0272	supstrat Hawita 250 L	kom	180,000	152,03	27.365,40	13,750	-3.762,74	23.602,66	3,717	877,34	136,00	24.480,00	25,00	6.120,00	30.600,00	170,00
			180,000		27.365,40		-3.762,74	23.602,66		877,34		24.480,00		6.120,00	30.600,00	

Rekapitulacija po stopama PDV-a

Vrsta poreza	T.broj	PDV %	Vrijednost	Iznos	PDV iznos	Iznos PDV
Redovna stopa	2	25,00	23.602,66	24.480,00	6.120,00	30.600,00
			23.602,66	24.480,00	6.120,00	30.600,00

Izvor: Računovodstvena evidencija cvjećarskog obrta

Slika 17. Ulazni račun

VRTNARSTVO ANTOLIN, D.O.O
DORFARJE 020
4209 ŽABNICA, SLOVENIJA
TEL. 00386 51 292 100
info@antolinvrtnarstvo.si
www.antolinvrtnarstvo.si

RAČUN D-RA2-572

Dorfanje, dne 30.05.2022 14:32:41
Dobavnica 00572
Rok plačila **06.06.2022**
ID št. za DDV [REDACTED]
TR račun [REDACTED]

Datum dobave blaga oziroma izvršitve storitev: 30.05.2022

Kupec	Skладиšče	Kome.	Naročilo	Dat. naročila	ID št. za DDV kupca	Davčni zavezanec ni zavezanec
117	1	001			[REDACTED]	

Šifra artikla	Naziv	Količina	Enota	Cena	Rabat	DDV	Vrednost
H4504208	UNI 20 SUBSTRAT pH 5,2 +FE 250L 5-10m	180,00	vreč	20,2700	12,00	0,0%	3.648,60
Skupaj količina		180,00	VRE				
SKUPAJ				3.648,60			3.648,60
- rabat 12,00% od osnove							437,83
- rabat 2,00% od osnove				3.210,77			64,22
SKUPAJ brez DDV							3.146,55
SKUPAJ ZA PLAČILO EUR							3.146,55

Interna številka: 572.2022
Izdelal: 001 ŠMID VERA
ZOI ee91970412b8128f5b03c008d35fa4f3
EOR 325ae619-9926-41fc-90ef-80258cae7095

Pri plačilu se sklicujte na številko 00 572-117

Za predpisano embalažo je zagotovljeno predpisano ravnanje v skladu z Uredbo o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo (Ur.l. RS št. 84/06 z vsemi spremembami in dopolnitvami). Obveznosti so prenešene na družno EMBAKOM d.o.o.

Vrtnarstvo Antolin, d.o.o.

Izvor: Računovodstvena evidencija cvječarskog obrta

Sve primke, nastale u jednoj poslovnoj godini, prikazuju se u „Pregledu PKT primki“. Navedeno je prikazano na slici 18. Navedena slika prikazuje pregled zaprimljenih primki od početka poslovne godine do 30.05.2022. Vidljivo je kako su cvječarskom obrtu najveći i najčešći dobavljači EURO-BROD d.o.o, Unichem d.o.o., Tena-G d.o.o. Na pregledu primki prikazana je nabavna vrijednost, iznos marže, osnovica, iznos PDV-a, iznos s PDV-om te ukupna vrijednost. Na slici 19 prikazan je „Pregled PKT primki“ za jednog dobavljača. U navedenom primjeru dan je dobavljač Tena-G d.o.o. koji je dobavljač rukavica i alata koji se koristi u vrtlarstvu. Dobavljač se u poslovnim knjigama vodi kao PKT (proizvodnja u toku),

navedena roba koja je zaprimljena primkom, dalje će se prodavati u prodajnom prostoru cvjećarskog obrta bez ikakvog dodatnog rada djelatnika obrta. Cvjećarski obrt s dobavljačem Tena-G d.o.o., prema navedenoj slici, ima intenzivnije poslovanje u proljetnoj sezoni. Isto je i povezano s početkom radova u kućanstvima koja uređuju okućnice, cvijeće i bave se vrtlarenjem. Obrt je zaprimio čak pet primki u toku mjeseca travnja.

Slika 18. Pregled PKT primki

Pregled PKT primki

Broj	Datum	Naziv dobavljača	Nab.vrijednost	Iznos marže	Prodajna vrij.			Ukupno	
					Osnovica	PDV iznos	Iznos s PDV		
1	24.01.2022	EURO-BROD d.o.o.	30.293,76	2.634,24	32.928,00	8.232,00	41.160,00	0,00	41.160,00
2	26.01.2022	EURO-BROD d.o.o.	3.597,57	-13,57	3.584,00	896,00	4.480,00	0,00	4.480,00
3	28.01.2022	Samofarm d.o.o.	5.720,00	4.840,00	10.560,00	2.640,00	13.200,00	0,00	13.200,00
4	02.02.2022	Trgokoop-Zagreb	2.569,48	326,12	2.897,60	724,40	3.622,00	0,00	3.622,00
5	03.02.2022	DON-PLAST B. I T. Michorzcyk	11.778,90	11.781,10	23.560,00	5.890,00	29.450,00	0,00	29.450,00
6	03.02.2022	Pojloposavec d.o.o.	13.158,00	3.978,00	17.136,00	4.284,00	21.420,00	0,00	21.420,00
7	09.02.2022	Rasadnik Milčić	17.342,25	10.378,99	27.721,24	3.603,76	31.325,00	0,00	31.325,00
8	16.02.2022	Unichem d.o.o.	8.359,20	3.046,60	11.404,80	2.851,20	14.256,00	0,00	14.256,00
9	16.02.2022	Unichem d.o.o.	8.267,03	2.154,08	10.421,11	2.022,89	12.444,00	0,00	12.444,00
10	16.02.2022	Rasadnik VIRAG	5.850,00	2.804,87	8.654,87	1.125,13	9.780,00	0,00	9.780,00
11	16.02.2022	Sabero d.o.o.	8.363,39	2.548,61	10.912,00	2.728,00	13.640,00	0,00	13.640,00
12	23.02.2022	Unichem d.o.o.	3.899,74	780,26	4.680,00	1.170,00	5.850,00	0,00	5.850,00
13	26.02.2022	PANNIEBAKKER & ZOON	2.591,02	1.408,99	4.000,01	519,99	4.520,00	0,00	4.520,00
14	03.03.2022	Giorgio Tesi Vivai	26.212,50	18.283,07	44.495,57	5.784,43	50.280,00	0,00	50.280,00
15	11.03.2022	Mareš alatnica-plastika vl. Dubravko Ma	5.166,00	2.722,00	7.888,00	1.972,00	9.860,00	0,00	9.860,00
16	17.03.2022	Giorgio Tesi Vivai	7.950,00	3.952,66	11.902,66	1.547,34	13.450,00	0,00	13.450,00
17	01.04.2022	Tena -G d.o.o.	3.546,60	1.170,20	4.716,80	1.179,20	5.896,00	0,00	5.896,00
18	05.04.2022	Mareš alatnica-plastika vl. Dubravko Ma	4.077,00	1.819,00	5.896,00	1.474,00	7.370,00	0,00	7.370,00
19	05.04.2022	Tena -G d.o.o.	2.382,84	957,96	3.340,80	835,20	4.176,00	0,00	4.176,00
20	07.04.2022	Tena -G d.o.o.	300,76	111,24	412,00	103,00	515,00	0,00	515,00
21	13.04.2022	Tena -G d.o.o.	497,57	184,03	681,60	170,40	852,00	0,00	852,00
22	25.04.2022	Sabero d.o.o.	6.422,09	2.105,91	8.528,00	2.132,00	10.660,00	0,00	10.660,00
23	25.04.2022	Mareš alatnica-plastika vl. Dubravko Ma	15.658,02	7.389,98	23.048,00	5.762,00	28.810,00	0,00	28.810,00
24	27.04.2022	Tena -G d.o.o.	902,43	336,77	1.239,20	309,80	1.549,00	0,00	1.549,00
25	27.04.2022	Unichem d.o.o.	1.460,94	596,20	2.057,14	102,86	2.160,00	0,00	2.160,00
26	03.05.2022	Unichem d.o.o.	4.778,50	1.781,51	6.560,01	327,99	6.888,00	0,00	6.888,00
27	09.05.2022	Tena -G d.o.o.	264,77	71,23	336,00	84,00	420,00	0,00	420,00
28	23.05.2022	Trgokoop-Zagreb	26.376,23	5.335,77	31.712,00	7.928,00	39.640,00	0,00	39.640,00
29	27.05.2022	Sabero d.o.o.	9.126,20	3.193,80	12.320,00	3.080,00	15.400,00	0,00	15.400,00
30	30.05.2022	Vrtnarstvo Antolin d.o.o.	23.602,66	877,34	24.480,00	6.120,00	30.600,00	0,00	30.600,00
			260.515,45	97.557,96	358.073,41	75.599,59	433.673,00	0,00	433.673,00

Izvor: Računovodstvena evidencija cvjećarskog obrta

Slika 19. Pregled PKT primki - Tena-G d.o.o.

Pregled PKT primki									
Naziv dobavljača : Tena -G d.o.o.									
Broj	Datum	Naziv dobavljača	Nab.vrijednost	Iznos marže	Prodajna vrij.				
					Osnovica	PDV iznos	Iznos s PDV	Pov.naknada	Ukupno
17	01.04.2022	Tena -G d.o.o.	3.546,80	1.170,20	4.716,80	1.179,20	5.896,00	0,00	5.896,00
19	05.04.2022	Tena -G d.o.o.	2.382,84	957,95	3.340,80	835,20	4.176,00	0,00	4.176,00
20	07.04.2022	Tena -G d.o.o.	300,76	111,24	412,00	103,00	515,00	0,00	515,00
21	13.04.2022	Tena -G d.o.o.	497,57	184,03	681,60	170,40	852,00	0,00	852,00
24	27.04.2022	Tena -G d.o.o.	902,43	336,77	1.239,20	309,80	1.549,00	0,00	1.549,00
27	09.05.2022	Tena -G d.o.o.	264,77	71,23	336,00	84,00	420,00	0,00	420,00
			7.894,97	2.831,43	10.726,40	2.681,60	13.408,00	0,00	13.408,00

Izvor: Računovodstvena evidencija cvječarskog obrta

Proces proizvodnje cvijeće koje se prodaje u sezonama, proljetna ili jesenska, traje i po nekoliko mjeseci. Ono započinje kupnjom sjemena te sađenje istog u teglice, slika 20. i 24. Prikazan je proces sađenja i uzgoja krizantema i multiflora koje se prodaju u jesenskoj sezoni, za blagdan Svih svetih. Cvijeće se zalijeva i dodaje im se prihrana po potrebi. Slike 21., 22. i 25. prikazuje cvijeće u fazi rasta. Cvijeće koje je gotovo, te koje se dalje stavlja u gotovi proizvod prikazan je na slici 23. i 26. Naime, cvječarski obrt ne prodaje rezano cvijeće kao takvo, nego cvijeće koje je završilo svoj proces rasta dalje ukomponiraju u gotovi proizvod. U ovom slučaju radi se o aranžmanu za blagdan Svih svetih, a namijenjen je za ukrašavanje grobova.

Slika 20. Sadnja krizantema

Slika 21. Rast krizantema

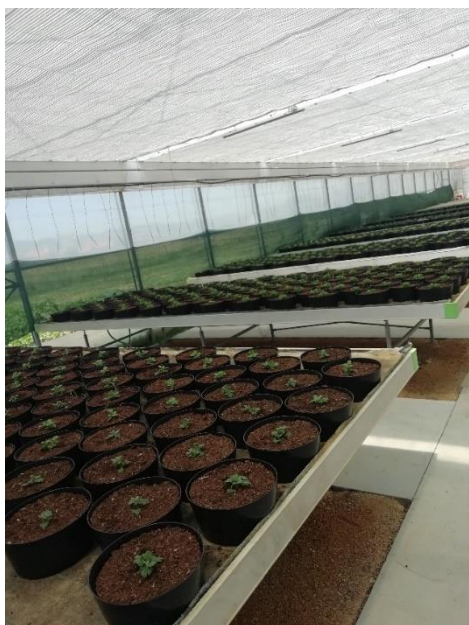
Slika 22. Rast krizanteme

Slika 23. Krizantema

Slika 24. Sadnja multiflora

Slika 25. Rast multiflora

Slika 26. Multiflore

Kako bi obrt mogao donijeti odluku koju cijenu će ponuditi na tržištu za određeni gotovi proizvod izrađuju kalkulaciju. U analiziranom obrtu, u njihovom sustavu, kalkulacija se naziva „Normativ“. Cvijeće je uzgojeno u obrtu, stoga je potrebno izraditi kalkulaciju za svaki proizvod. Na slici 27 prikazana je kalkulacija krizanteme koja se dalje ne prodaje kao rezano cvijeće, nego se slaže u aranžman. Iz slike je vidljivo kako je za rast krizanteme bila potrebna presadnica krizanteme i zemlja. Nabavna vrijednost krizanteme u ovom slučaju je 1,25 kuna, a prodajna cijena bez PDV-a jedne krizanteme je 4,07 kuna. Obrt također sadi, a zatim i prodaje multiflore. Cvijeće koje se prodaje za blagdan Svi sveti, međutim navedeno se prodaje u teglama kao gotov proizvod. Slika 28 prikazuje kalkulaciju za navedeni proizvod. Vidljivo je kako je za rast multiflore potrebna zemlja, tegla za multifloru, presadnica krizanteme te tuljak za multifloru. Navedenom je nabavna cijena 2,28 kuna. Multiflora se prodaje po cijeni od 30,00 kuna.

Slika 27. Normativ krizantema

Normativ 53					
Proizvod					
Šifra robe	Naziv robe/usluge	J.mj.	Cijena	PDV %	Cijena (PDV)
0012	krizantema krupna 5	kom	4,07	23,00	5,00
Materijali					
Šifra	Naziv materijala	J.mj.	Količina		
8	presadnice krizantema krupne	kom	1,000		
056	tresetni supstrat 225 L	kom	0,250		
Indeksi vrijednosti ukalkuliranih troškova					
Rad	Energija	Amortizacija	Usluge	Ostalo	
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Napomena					
Napomena					
8,056					

Izvor: Računovodstvena evidencija cvjećarskog obrta

Slika 28. Normativ multiflora

Normativ 128

Proizvod

Šifra robe	Naziv robe/usluge	J.mj.	Cijena	PDV %	Cijena (PDV)
0189	krizantema multiflora	kom	28,57	5,00	30,00

Materijali

Šifra	Naziv materijala	J.mj.	Količina
056	tresetni supstrat 225 L	kom	0,025
073	tegla za multifloru 25	kom	1,000
80	presadnice krizantema multi	kom	0,250
075	pp tuljci za multiflore	kom	1,000

Indeksi vrijednosti ukalkuliranih troškova

Rad	Energija	Amortizacija	Usluge	Ostalo
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Napomena

Napomena
80,073,056,075

Izvor: Računovodstvena evidencija cvjećarskog obrta

Za aranžman napravljen od živog cvijeća izrađuje se kalkulacija, slika 29. Za navedeno je potrebno spužva za ranžiranje, mrežica, podložak, sedam krupnih krizantema i 8 sitnih krizantema. Cijena aranžmana bez PDV-a je 280,00 kuna, a s PDV-om 350,00 kuna.

Slika 29. Normativ aranžman

Normativ 397

Proizvod

Šifra robe	Naziv robe/usluge	J.mj.	Cijena	PDV %	Cijena (PDV)
0300v	aranžman kr 350	kom	280,00	25,00	350,00

Materijali

Šifra	Naziv materijala	J.mj.	Količina
028	spužva za aranžiranje	kom	1,000
630231	mrežica velika 1/1	kom	1,000
630233	podložak veliki 1/1	kom	1,000
0011	krizantema krupna 8	kom	7,000
0095	krizantema sitna 3	kom	8,000

Indeksi vrijednosti ukalkuliranih troškova

Rad	Energija	Amortizacija	Usluge	Ostalo
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Izvor: Računovodstvena evidencija cvjećarskog obrta

Slika 30. Aranžman krizantema

Na slici 30 prikazan je prigodni aranžirani cvjetni aranžman za blagdan Svi sveti. Cvjećarski obrt uz živo cvijeće, za blagdan Svi sveti prodaje i svilene aranžmane. Za njih također izrađuje kalkulaciju. Robu nabavlja od dobavljača, izrađuju ih radnici te na kraju prodaju u svojim prostorijama. Slika 31 prikazuje kalkulaciju za svileni aranžman. Za svileni aranžman potrebno je celofan, posudica, 3 ruža pup buketa te jedan buket gerber. Cijena aranžmana bez PDV-a je 144,00 kune, a s PDV-om 180,00kuna. Slika aranžmana prikazana je na slici 32.

Slika 31. Normativ svileni aranžman

Normativ 395

Proizvod

Šifra robe	Naziv robe/usluge	J.mj.	Cijena	PDV %	Cijena (PDV)
0800	aranžman 180	kom	144,00	25,00	180,00

Materijali

Šifra	Naziv materijala	J.mj.	Količina
630106	pp celofan sa tiskom	kg	0,020
630236	posudica mala 1/2	kom	1,000
660129	ruža pup buket	kom	2,000
670603	buk gerber	kom	1,000

Indeksi vrijednosti ukalkuliranih troškova

Rad	Energija	Amortizacija	Usluge	Ostalo
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Izvor: Računovodstvena evidencija cvjećarskog obrta

Slika 32. Aranžman svileni

Kako bi obrt ostvario cilj svojeg poslovanja, a to je ostvarivanje primitaka, svoj poslovni proces završavaju prodajom svojih proizvoda kupcima. Obrt prodaje svoje proizvoda maloprodajnim i veleprodajnim kupcima. Na slici 23 prikazan je izlazni račun maloprodajnom kupcu. Radi se o kupcu Petrač d.o.o. koji je proizvode cvjećarskog obrta kupio kako bi uredio okolinu svog poslovnog prostora.

Slika 33. Izlazni račun - maloprodaja

QR kod za automatsko
fakturiranje www.e-URA.hr

Račun-otpremnica 71/p3/4

Datum računa
07.06.2022

Račun

Datum isporuke Šifra kupca PDV ID. BR/OIB Dospjele računa
07.06.2022 302 [REDACTED] 22.06.2022

Stavke

Šifra robe	Naziv robe/usluge	J.mj.	Količina	PDV %	Cijena	Iznos	Rabat%	Iznos rabata	Iznos
0330	ukrasno drvo 250	kom	13,000	5,00	238,10	3.095,30	20,000	-619,06	2.476,24
0230	trajnica 25	kom	78,000	5,00	23,81	1.857,18	0,000	0,00	1.857,18
0424	balkonsko cvijeće mix 10	kom	41,000	5,00	9,52	390,32	0,000	0,00	390,32
0623v	euonymus mix 35	kom	26,000	5,00	33,33	866,58	0,000	0,00	866,58
0151	balkonsko cvijeće mix	kom	75,000	5,00	4,78	357,00	0,000	0,00	357,00
0159	trajnica 50	kom	8,000	5,00	47,62	380,96	0,000	0,00	380,96
0128v	pelargonija stajaća 15	kom	132,000	5,00	14,29	1.886,28	0,000	0,00	1.886,28
0496	trajnica 150	kom	3,000	5,00	142,86	428,58	0,000	0,00	428,58
0234v	cvjetni grm 55	kom	1,000	5,00	52,38	52,38	0,000	0,00	52,38
0649	b parthenicissus lozica	kom	5,000	5,00	71,43	357,15	0,000	0,00	357,15
3830050807112	plan gnoj extra plus 500 g	kom	3,000	5,00	28,57	85,71	0,000	0,00	85,71
0485	tegla vrtić 40 Mareš	kom	3,000	25,00	12,80	38,40	0,000	0,00	38,40
0341	tegla L60 Jadran Mareš	kom	14,000	25,00	18,40	257,60	0,000	0,00	257,60
0146v	viseća tegla 65	kom	38,000	5,00	61,90	2.352,20	0,000	0,00	2.352,20
0142	tegla 40 mix	kom	3,000	5,00	95,24	285,72	0,000	0,00	285,72
0272	supstrat Hewita 250 L	kom	10,000	25,00	136,00	1.360,00	0,000	0,00	1.360,00
453,000						14.051,36		-619,06	13.432,30
						PDV:5% (Osn:11.776,30 kn)			588,82
						PDV:25% (Osn:1.658,00 kn)			414,00
						Ukupno kn:			14.435,12
						Obračun prema naplaćenj naknadi			

Fiskalizacija računa

Način plaćanja Oznaka operatera Datum Vrijeme
Transakcijski račun verica 07.06.2022 15:00:01

Izvor: Računovodstvena evidencija cvjećarskog obrta

Na slici 34 prikazan je izlazni račun veleprodajnom kupcu. Radi se o kupcu KIKO trgovina i usluge. Navedeni kupuje gotove proizvode od cvjećarskog obrta, te prodaje svojim krajnjim kupcima u svojim prodajnim prostorijama. Radi se o 90 komada artikala, te iznos izlaznog računa s PDV-om iznosi 566,24 kuna.

Slika 34. Izlazni račun - veleprodaja

QR kod za automatsko
knjiženje www.e-URA.hr

Račun-otpremnica 45/p3/4

Datum računa
16.05.2022

Račun

Datum isporuke Šifra kupca PDV ID BR / OB Dospijeće računa
16.05.2022 137 [REDACTED] 31.05.2022

Stavke

Šifra robe	Naziv robe/usluga	J.mj.	Količina	PDV %	Cijena	Iznos
0149	ljetno cvijeće mix	kom	49,000	5,00	2,38	116,62
096	gazania	kom	20,000	5,00	3,23	64,60
0151	balkonsko cvijeće mix	kom	2,000	5,00	4,76	9,52
0424	balkonsko cvijeće mix 10	kom	14,000	5,00	8,57	119,98
0146	viseća tegla 60	kom	1,000	5,00	57,14	57,14
0496	trajnica 150	kom	1,000	5,00	142,86	142,86
0034	trajnica 10	kom	3,000	5,00	9,52	28,56
90,000						539,28
PDV:5% (Osn:539,28 kn)						26,96
Ukupno kn:						566,24
Obračun prema naplaćenju naknadi						

Fiskalizacija računa

Nabim plaćanja Oznaka operatora Datum Vrijeme
Transakcijski račun verica 16.05.2022 13:59:21

Izvor: Računovodstvena evidencija cvječarskog obrta

Cvječarski obrt sastavlja ponude na zahtjev kupaca. Ponuda se sastavlja sa svim elementima izlaznog računa te se prilaže izlaznom računu. Djelatnici kod sastavljanja ponude imaju veću fleksibilnost i mogućnost prilagodbe finalnog proizvoda kupcima te ju mogu prilagoditi njihovim zahtjevima. Stavke koje se nalaze na izlaznom računu su prodajna cijena, iznos bez PDV-a, iznos s PDV-om, naziv robe i šifra robe. Ponuda nije dokument na temelju kojeg se knjiži u računovodstvu. Kupci koji žele ostvariti kupnju na temelju izrađene ponude dužni su to učiniti u roku od pet dana, jer nakon pet dana istječe rok ponude, te je nemoguće iz ponude izraditi izlazni račun. Kada se kupac odluči prihvatiti ponudu, djelatnici u obrtu izrađuju izlazni račun, te ga povezuju na poslanu ponudu. Cvječarski obrt nema veliki broj kupaca s kojima posluje preko ponuda, nego većinu posluje samo sa izlaznim računima. Na slici 35 prikazane su dane ponude kupcima u „Popisu ponuda“ od siječnja do lipnja 2022. godine. Za većinu ovih ponuda, ostvarena je prodaja te je izrađen izlazni račun, no za nekoliko njih poslovna suradnja nije ostvarena.

Slika 35. Popis ponuda

Popis ponuda

Broj ponude	Datum ponude	Naziv kupca	Iznos rabata	Neto iznos	PDV	Ukupno
1	11.02.2022	Rudan d.o.o.	0,00	212,40	27,61	240,01
2	23.02.2022	OPG Horvatín, Ivan Horvatín	0,00	885,00	115,05	1.000,05
3	23.02.2022	OPG Horvatín, Ivan Horvatín	0,00	2.655,00	345,15	3.000,15
4	03.03.2022	Općina Zlatar Bistrica	0,00	1.185,90	154,17	1.340,07
5	04.03.2022	EL-SET D.O.O.	0,00	398,25	51,77	450,02
6	10.03.2022	OŠ Zlatar Bistrica	0,00	93,00	12,09	105,09
7	22.03.2022	SLIV OPREMA	0,00	1.145,18	174,79	1.319,97
8	27.03.2022	Valoviti papir-Dunapack d.o.o.	0,00	12.750,00	1.657,50	14.407,50
9	30.03.2022	SLIV OPREMA	0,00	1.187,68	157,36	1.355,04
10	04.04.2022	EKO ALEJA d.o.o.	0,00	559,52	28,48	598,00
11	05.04.2022	OŠ Bedekovčina	-17,71	313,70	15,69	329,39
12	06.04.2022	Dječji vrtić ROŽICA	0,00	447,04	27,95	474,99
13	08.04.2022	Općinska knjižnica Krapinske Toplice	0,00	214,17	17,75	231,92
14	19.04.2022	OŠ Zlatar Bistrica	0,00	387,91	19,40	407,31
15	19.04.2022	OŠ Stjepana Radića Brestovec Orehovi	0,00	214,38	10,72	225,10
16	20.04.2022	Dom za starije osobe Bistra	0,00	1.521,84	157,69	1.679,53
17	20.04.2022	Dom za starije osobe Ježdovec	0,00	671,84	87,99	759,83
18	20.04.2022	Rudan d.o.o.	0,00	3.327,87	313,59	3.641,46
19	20.04.2022	Srednja Škola Zlatar	-21,31	190,02	9,50	199,52
20	27.04.2022	Dječji vrtić Zilpica	0,00	166,66	8,33	174,99
21	02.05.2022	Dječji vrtić ROŽICA	0,00	833,99	68,90	902,89
22	03.05.2022	OŠ Janka Leskovara Pregrada	0,00	301,84	15,09	316,93
23	04.05.2022	DVD Brezova	0,00	961,26	104,38	1.065,64
24	09.05.2022	Dom za odrasle osobe Zagreb	0,00	2.023,38	118,29	2.141,67
25	09.05.2022	ŠUDIŠO	0,00	361,90	18,10	380,00
26	09.05.2022	OŠ V. Bošnjak Stubičke Toplice	0,00	523,82	26,19	550,01
27	10.05.2022	Komunalno Bedekovčina d.o.o.	0,00	942,84	47,14	989,98
28	11.05.2022	Krapinsko zagorska županija	0,00	458,17	46,57	504,74
29	11.05.2022	OŠ Zlatar Bistrica	0,00	387,44	48,57	436,01
30	12.05.2022	Rudan d.o.o.	0,00	268,16	35,81	303,97
31	12.05.2022	DV Zvirék	0,00	350,22	44,71	394,93
32	12.05.2022	Niskogradnja d.o.o.	0,00	418,99	20,95	439,94
33	12.05.2022	Niskogradnja d.o.o.	0,00	319,68	15,98	335,66
34	12.05.2022	Lokalna akcijska grupa Zagorje-Sutla	0,00	2.547,64	181,78	2.729,42
35	12.05.2022	Mreža udruga Zagor	0,00	2.745,51	164,48	2.909,99
36	18.05.2022	Lokalna akcijska grupa Zagorje-Sutla	0,00	2.641,56	354,48	2.996,04
37	19.05.2022	Dom za odrasle osobe Zagreb	0,00	228,51	11,43	239,94
			-39,02	44.850,27	4.727,67	49.577,94

Izvor: Računovodstvena evidencija cvjećarskog obrta

Uslijed promjena na tržištu obrt je primoran promijeniti cijene nekih proizvoda. Uzroci za neke od promjena cijena su recesija, povećanje cijena inputa na tržištu, promjena cijena režija (struja, voda, plin), utjecaj Covid-19 pandemije te sveukupni utjecaj rata u Ukrajini. Obrt je u 2022 godini od siječnja do kraja svibnja imalo devet promjena cijena. Sve promjene cijene prikazane su na „Popisu promjena cijena“ te na slici 36. Kod promjena cijena nije nužno da se mijenjaju cijene svih proizvoda. Primjerice, u jednoj promjeni cijene moguće je da se dogodila promjena cijene samo jednog proizvoda što je prikazano na slici 37. Na prikazanom primjeru mijenjala se samo cijena cvijeta gazanije. Promjena je bila sa četiri kune stare cijene na pet kuna nove cijene. Također, kod promjene cijene može se mijenjati i cijena nekoliko proizvoda. Primjer je prikazan na slici 38. Prikazana slika prikazuje promjenu cijene tegli. Tegle se u cvjećarskom obrtu prikazuju kao PKT proizvodi, odnosno kao proizvodnja u toku. Obrt je promijenio cijenu proizvoda koje kupuje, te prodaje bez ikakvog vlastitog rada na proizvodu. Razlog za povećanje cijene ovih proizvoda razlog je povećanje nabavne cijene od strane dobavljača. Cijene su se povećale za dvije kune po proizvodu.

Slika 36. Popis promjena cijena

Popis promjena cijena

Datum	Broj	Promj. marže	Promj. PDV-a	Ukupno Napomena
10.01.2022	1	3.455,76	449,24	3.905,00
02.02.2022	2	8.320,80	2.080,20	10.401,00
03.02.2022	3	506,40	126,60	633,00
07.02.2022	4	2.768,00	692,00	3.460,00
07.02.2022	5	172,57	22,43	195,00
16.02.2022	6	1.200,00	300,00	1.500,00
02.04.2022	7	34,29	1,71	36,00
23.04.2022	8	567,62	28,38	596,00
03.05.2022	9	3,81	0,19	4,00
		17.029,25	3.700,75	20.730,00

Izvor: Računovodstvena evidencija cvječarskog obrta

Slika 37. Promjena cijene jednog proizvoda

Promjena cijene 9

Datum
03.05.2022

Artikli

Šifra robe	Naziv robe/usluge	J.mj.	Stara cijena (PDV)	Količina	Nova cijena	PDV %	Promj. marže	Promj. PDV-a	Ukupno
096	gazania	kom	4,00	4,000	5,00	5,00	3,81	0,19	4,00
							3,81	0,19	4,00

Rekapitulacija po vrstama roba/usluga

Vrsta robe	Promj. marže	PDV 5%	PDV 13%	PDV 25%	Ukupno
Vlastita roba	3,81	0,19	0,00	0,00	4,00
	3,81	0,19	0,00	0,00	4,00

Izvor: Računovodstvena evidencija cvječarskog obrta

Slika 38. Promjena cijene više proizvoda

Promjena cijene 3										Datum
										03.02.2022
Artikli										
Sifra robe	Naziv robe/usluge	J.mj.	Stara cijena (PDV)	Količina	Nova cijena	PDV %	Promj. marže	Promj. PDV-a	Ukupno	
0662	tegla DP Ikebana IK 2	kom	10,00	59,000	12,00	25,00	94,40	23,60	118,00	
0661	tegla DP Ikebana okrugla IKO 2	kom	10,00	70,000	12,00	25,00	112,00	28,00	140,00	
0659	tegla DP oval DKOW	kom	14,00	48,000	16,00	25,00	76,80	19,20	96,00	
0660	tegla DP oval DOW 30	kom	12,00	93,000	15,00	25,00	223,20	55,80	279,00	
							506,40	126,60	633,00	
Rekapitulacija po vrstama roba/usluga										
Vrsta robe	Promj. marže	PDV 5%	PDV 13%	PDV 25%	Ukupno					
Roba u komisiji	506,40	0,00	0,00	126,60	633,00					
	506,40	0,00	0,00	126,60	633,00					

Izvor: Računovodstvena evidencija cvjećarskog obrta

4.3. Izvještavanje i obračun godišnje prijave poreza na dohodak

Slika 39 prikazuje „Knjigu popisa robe u maloprodaji“. Navedena knjiga predstavlja evidenciju popisa robe u maloprodaji. Navedeni popis prikazuje poslovanje obrta kroz poslovnu godinu. Popis robe u maloprodaji započinje početnim stanjem, prenesenim iz prošle poslovne godine. U navedenom popisu evidentiraju se promjene na kraju svakog dana po stavkama. Prikazuje se radni nalozi proizvodnje u toku te vlastitih proizvoda. Na kraju svakog dana prikazuje se PKV i PKT promet koji prikazuju stanje primitaka na kraju radnog vremena. PKT i PKV primke prikazuju primke koje su zaprimljene u obrt, prikazuju primka robe u obrt.

Slika 39. Knjiga popisa robe u maloprodaji

Knjiga popisa robe u maloprodaji						
R.b.	Datum	Dokument	Broj	Opis	Zaduženje	Odobrenje
1	01.01.2022	Početno stanje trgovine	1		108.779,50	0,00
2	01.01.2022	Početno stanje trgovine	2		317.193,70	0,00
3	10.01.2022	Radni nalog PKV	1		3.700,00	0,00
4	10.01.2022	Promjena cijene	1		3.905,00	0,00
5	10.01.2022	PKV promet	1	PROMET	-8,00	172,00
6	11.01.2022	PKT promet	1	PROMET	0,00	10,00
7	11.01.2022	PKV promet	2	PROMET	0,00	122,00
8	12.01.2022	PKT promet	2	PROMET	0,00	10,00
9	12.01.2022	PKV promet	3	PROMET	0,00	23,00
10	13.01.2022	PKV promet	4	PROMET	0,00	120,00
11	13.01.2022	PKV promet	5	PROMET	0,00	10,00
12	14.01.2022	PKT promet	3	PROMET	0,00	69,00
13	14.01.2022	PKV promet	6	PROMET	0,00	35,00
14	15.01.2022	PKV promet	7	PROMET	0,00	172,00
15	17.01.2022	PKV promet	8	PROMET	-6,00	59,00
16	18.01.2022	PKV promet	9	PROMET	0,00	589,00
17	18.01.2022	PKV promet	10	PROMET	0,00	198,00
18	21.01.2022	PKT promet	4	PROMET	0,00	110,00
19	21.01.2022	PKV promet	11	PROMET	0,00	143,00
20	22.01.2022	PKV promet	12	PROMET	0,00	81,00
21	24.01.2022	PKT primika	1	EURO-BROD d.o.o.	41.160,00	0,00
22	25.01.2022	PKT promet	5	PROMET	0,00	150,00
23	25.01.2022	PKV promet	13	PROMET	0,00	6,00
24	26.01.2022	PKT primika	2	EURO-BROD d.o.o.	4.480,00	0,00
25	26.01.2022	PKT primika	3	Samoforn d.o.o.	13.200,00	0,00
26	26.01.2022	PKT promet	6	PROMET	0,00	12,00
27	26.01.2022	PKV promet	14	PROMET	0,00	78,00
28	27.01.2022	PKT promet	7	PROMET	0,00	30,00
29	27.01.2022	PKV promet	15	PROMET	0,00	289,00
30	28.01.2022	PKT promet	8	PROMET	0,00	440,00
31	28.01.2022	PKV promet	16	PROMET	0,00	388,00
32	29.01.2022	PKT promet	9	PROMET	0,00	40,00
33	29.01.2022	PKV promet	17	PROMET	0,00	877,00
34	31.01.2022	PKT promet	10	PROMET	0,00	110,00
35	31.01.2022	PKV promet	18	PROMET	0,00	496,00
36	01.02.2022	PKT promet	11	PROMET	0,00	46,00
37	01.02.2022	PKV promet	19	PROMET	0,00	363,00
					492.404,20	5.277,00

Izvor: Računovodstvena evidencija cvječarskog obrta

Popis računa-otpremnicu je popis koji se vodi u cvječarskom obrtu, a prikazan je na slici 40. Prikazuje popis svih izlaznih računa koje obrt izdaje. Prikazuje se za jednu poslovnu godinu. Prikazani su kupci kojima se izdala roba i izdao izlazni račun. Uz nazive kupca, prikazuje se neto iznos (iznos bez PDV-a), iznos PDV-a, iznos s PDV-om te zarada po svakom izlaznom računu.

Slika 40. Popis računa - otpremnica

Popis računa-otpremnicu											
Datum	Broj	Naziv kupca	Neto vrij.	Zarada	Iznos rabata	Neto iznos	Iznos PDV-a	Pov.raknada	Iznos računa	Preduljam	Sveukupno Dospjeće
07.02.2022	1	UGO ugostiteljsko građ. Oćić	0,00	289,86	0,00	289,86	37,68	0,00	327,54	0,00	327,54 22.02.2022
10.02.2022	2	Ozarništevo LEZ	0,00	88,50	0,00	88,50	11,51	0,00	100,01	0,00	100,01 25.02.2022
11.02.2022	3	KIKO trgovina i usluge	14,09	729,91	0,00	744,00	96,72	0,00	840,72	0,00	840,72 13.03.2022
12.02.2022	4	Rudan d.o.o.	0,00	212,40	0,00	212,40	27,61	0,00	240,01	0,00	240,01 27.02.2022
06.03.2022	5	Samos. sindikat spec. bol. Krapinske T	0,00	1.786,00	0,00	1.786,00	233,74	0,00	2.031,74	0,00	2.031,74 21.03.2022
07.03.2022	6	EL-SET D.O.O.	0,00	398,25	0,00	398,25	51,77	0,00	450,02	0,00	450,02 22.03.2022
07.03.2022	7	Punkt House d.o.o.	22,54	757,69	-30,97	750,43	124,50	0,00	904,93	0,00	904,93 22.03.2022
07.03.2022	8	KIKO trgovina i usluge	15,10	726,47	0,00	741,57	96,40	0,00	837,97	0,00	837,97 22.03.2022
07.03.2022	9	Srednja škola Zabok	0,00	325,00	0,00	325,00	42,25	0,00	367,25	0,00	367,25 22.03.2022
07.03.2022	10	Općina Zlatar Bistrica	0,00	1.185,90	0,00	1.185,90	154,17	0,00	1.340,07	0,00	1.340,07 22.03.2022
12.03.2022	11	DVD Brezova	0,00	672,58	0,00	672,58	87,44	0,00	760,02	0,00	760,02 27.03.2022
12.03.2022	12	Matica umirovljenika općine Zi Bistrica	0,00	338,30	0,00	338,30	43,98	0,00	382,28	0,00	382,28 27.03.2022
12.03.2022	13	OŠ Zlatar Bistrica	0,00	93,00	0,00	93,00	12,09	0,00	105,09	0,00	105,09 27.03.2022
17.03.2022	14	Niskogradnja Hren d.o.o.	0,00	1.061,94	0,00	1.061,94	138,05	0,00	1.199,99	0,00	1.199,99 01.04.2022
17.03.2022	15	Punkt House d.o.o.	2,01	746,77	0,00	748,78	99,65	0,00	848,43	0,00	848,43 01.04.2022
22.03.2022	16	Kijeti Grešne gorica V. Matija Podboj	8,18	567,46	0,00	575,64	74,63	0,00	650,27	0,00	650,27 06.04.2022
24.03.2022	17	KIKO trgovina i usluge	11,07	896,82	0,00	907,89	175,43	0,00	1.083,32	0,00	1.083,32 06.04.2022
25.03.2022	18	SLIV OPREMA	165,44	979,74	0,00	1.145,18	174,79	0,00	1.319,97	0,00	1.319,97 09.04.2022
28.03.2022	19	Niskogradnja Hren d.o.o.	0,00	353,92	0,00	353,92	46,01	0,00	399,93	0,00	399,93 12.04.2022
31.03.2022	20	SLIV OPREMA	82,72	1.104,96	0,00	1.187,68	167,36	0,00	1.355,04	0,00	1.355,04 15.04.2022
01.04.2022	21	Kuće-petrol trg ugostit. i usl.	0,00	1.257,18	0,00	1.257,18	62,86	0,00	1.320,04	0,00	1.320,04 16.04.2022
02.04.2022	22	OŠ Ksavera Šandora Gjalšlog Zabok	392,28	147,72	0,00	540,00	27,00	0,00	567,00	0,00	567,00 17.04.2022
			713,43	14.732,57	-30,97	15.446,00	1.985,84	0,00	17.431,84	0,00	17.431,84

Izvor: Računovodstvena evidencija cvječarskog obrta

Prvi dio obrasca Prijave poreza na dohodak (DOH) sastoji se od općih podataka. Navedeno je prikazano na slici broj 41. Unose se opći podaci poput imena i prezimena, imena roditelja, mjesta prebivališta, matičnog broja građana poreznog obveznika, ulice i kućnog broja, telefonskog broja na koji službenik Porezne uprave može od poreznog obveznika dobiti sve potrebne informacije vezane uz godišnju poreznu prijavu. Također, potrebno je unjeti i podatke o adresi prebivališta ili uobičajenog boravišta u trenutku sastavljanja i dostavljanja prijave. Na kraju općeg djela Prijave poreza na dohodak popunjavaju se podaci vezani uz ovlaštenu organizaciju za platni promet (naziv i sjedište) u kojima obrtnik ima otvoren račun te podatak o broju tog računa.

Slika 41. Opći podaci prijave poreza na dohodak

REPUBLIKA HRVATSKA
 MINISTARSTVO FINANCIJA - POREZNA UPRAVA
 PODRUŽNI URED [REDAKTIRANO]
 ISPOSTAVA [REDAKTIRANO]

PRIJAVA POREZA NA DOHODAK ZA 2021. GODINU

1. OPĆI PODACI					
1.1. IME I PREZIME / IME RODITELJA: [REDAKTIRANO]					
1.2. ADRESA (mjesto, ulica i kućni broj): [REDAKTIRANO]					
1.2.1. Telefon: [REDAKTIRANO]			1.2.2. Adresa elektroničke pošte: [REDAKTIRANO]		
1.3. OIB: [REDAKTIRANO]					
1.4. Potpomognuta područja ¹ i područje Grada Vukovara (zaokružiti): DA / NE					
1.5. PREBIVALIŠTE/UOBIČAJENO BORAVIŠTE TIJEKOM GODINE					
R. br.	Razdoblje	Država	Mjesto	Ulica i kućni broj	Potpomognuta područja i područje Grada Vukovara ²
1.	od do				
2.	od do				
3.	od do				
1.6. INVALID I HRVATSKI RATNI VOJNI INVALID IZ DOMOVINSKOG RATA (HRVI)					
R. br.	Razdoblje invalidnosti	HRVI DA / NE	oznaka invalidnosti ³ (zaokružiti)		postotak invalidnosti (ispunjava HRVI)
1.	od do		I	I'	
2.	od do		I	I'	
1.7. BROJ RAČUNA: [REDAKTIRANO]					
OTVOREN U (NAZIV I SJEDIŠTE): Zagrebačka banka d.d.					

Izvor: Računovodstvena evidencija cvječarskog obrta

Slika broj 42 podatke o dohotku obrta koji je ostvaren kao razlika pimitaka i izdataka tijekom 2021. godine. Vidljivo je kako je ostvaren dohodak 46.520,56 kuna. S obzirom da je osobni odbitak na godišnjoj razini 48.000,00 vlasnica nije dužna platiti porez na dohodak. Isto tako, vlasnica nije imala uplaćeni porez i prirez tijekom 2021. godine jer je 2020. godinu također zaključila s dohotkom manjim od visine osobnog odbitka.

Slika 42. Utvrđivanje dohotka

4.3. DOHODAK OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI OBRTA, SLOBODNIH ZANIMANJA, POLJOPRIVREDE I ŠUMARSTVA I DJELATNOSTI KOJE SE OPOREZUJU KAO SAMOSTALNA DJELATNOST (prema pregledu primitaka i izdataka)								
OIB POREZNOG OBVEZNIKA: [REDAKCIJA]								
4.3.1. DOHODAK/ GUBITAK OSTVAREN U TEKUĆOJ GODINI								
4.3.1.1. TUZEMNI DOHODAK								
R. br.	DOHODAK/ GUBITAK POJEDINCA	UMANJENJA DOHOTKA /UVEĆANJE GUBITKA POJEDINCA (ukupno. pod 4.3.5.stup.3)	ZAJEDNIČKI DOHODAK		GUBITAK (< 0)	DOHODAK (> ili = 0)	UPLAĆENI POREZ I PRIREZ	
			OIB nositelja zajedničke djelatnosti	IZNOS DOHOTKA/ GUBITKA			TUZEMNI	INOZEMNI
1	2	3	4	5	6 (2-3+5)	7 (2-3+5)	8	9
1.	46.520,56	0,00	0,00	0,00	0,00	46.520,56	0,00	0,00
2.								
3.								
4.3.1.2. INOZEMNI DOHODAK								
R. br.	DRŽAVA IZVORA							
1.								
2.								
3.								
UKUPNO 4.3.1.					0,00	46.520,56	0,00	0,00
4.3.2. UMANJENJE ZA PRENESENI GUBITAK (4.3.6. stup. 4)						0,00		
4.3.3. UKUPNO DOHODAK (4.3.1. stup. 7. – 4.3.2.), UPLAĆENI POREZ I PRIREZ						46.520,56	0,00	0,00

Izvor: Računovodstvena evidencija cvječarskog obrta

5. ZAKLJUČAK

Mala i srednja poduzeća dio su gospodarstva Republike Hrvatske koji se prema specifičnim značajkama i obilježjima poslovanja razlikuju i ističu od drugih. Prikazanim financijskim pokazateljima i brojkama vezanim uz mala i srednja poduzeća jasno je kako se zbog svoje brojnosti ističu u gospodarstvu Republike Hrvatske. Brojnost nije jedini pokazatelj važnosti sektora malih i srednjih poduzeća, važno je napomenuti kako se upravo većina svih registriranih poduzeća upravo odnosi na ona manja i srednja, kako je više od polovice zaposlenih upravo u malim i srednjim poduzećima te kako se u malim i srednjim poduzećima stvara više od polovice ukupne novostvorene vrijednosti. Upravo iz navedenih razloga, sektor malih i srednjih poduzeća čini najdinamičnijim dijelom gospodarstva Republike Hrvatske. Oni čine značaj segment u cjelokupnom gospodarstvu stoga im je potrebno posvetiti veliku pozornost. Pokretači su rasta i razvoj društva koji pozitivno utječu na cjelokupnu okolinu, a ne samo za poduzetnika.

Obrt kao poslovni subjekt dio je sektora malih i srednjih poduzeća. To je svako obavljanje samostalnih i trajnih gospodarskih djelatnosti koje su zakonom dopuštene, a izvršavaju ih fizičke osobe kako bi ostvarivale dobit. Obrt može biti slobodan, vezan ili povlašteni. Poslovanje je definirano Zakonom o obrtu, Zakonom o porezu na dobit, Zakonom o porezu na dohodak a onda i ostalim zakonima i pravilnicima o porezima i doprinosima. Prednost obavljanja djelatnosti osnovane kao obrt su velika fleksibilnost i mogućnost prilagođavanja promjenjivim tržišnim uvjetima, jednostavnost osnivanja, jednostavnije vođenje poslovnih knjiga (načelo jednostavnog knjigovodstva), nemaju propisani temeljni kapital.

Cvjećarski obrt dio je sektora malih i srednjih poduzeća. Prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti 2007. (NKD 2007.) područje cvjećarstva obuhvaća uzgoj sadnog materijala i ukrasnog bilja, trgovina na veliko i malo cvijećem i sadnicama, sjemenjem, gnojivom, kućnim ljubimcima i hranom za kućne ljubimce u specijaliziranim prodavaonicama te cvjećarsko aranžerske usluge.

Na primjeru cvjećarskog obrta prikazano je računovodstveno praćenje poslovanja i financijskog izvještavanja cvjećarskog obrta. Cvjećarski obrt posluje već više od trideset godina. U obrtu posao obavljaju troje članova obitelji te troje stalnih zaposlenika. Vlasnica je majka te je ujedno

i član obitelji koji radi u obrtu. U radu su prikazani specifični poslovni događaji, te njihovo računovodstveno praćenje.

Poslovni događaji koji prate poslovanje cvjećarskog obrta navedeni su u nastavku: zaprimanje robe putem primke i ulaznog računa, kalkulacije za proizvode u obrtu te kalkulacija za gotove proizvode koji se prodaju, prodaja proizvoda putem izlaznih računa, popis promjene cijene. Rezultat obavljanja cvjećarskog obrta je dohodak. Dohodak se utvrđuje kao razlika nastalih poslovnih primitaka i izdataka u jednoj poslovnoj godini. Primitci i izdatci evidentiraju se u knjizi primitaka i izdataka te je ta poslovna knjiga temelj za izračun godišnjeg dohotka. S obzirom da je analizirani cvjećarski obrt obveznik poreza na dohodak, obvezan je podnijeti godišnju poreznu prijavu poreza na dohodak.

Zaključno, obrti predstavljaju dominantni oblik poslovanja fizičkih osoba u Republici Hrvatskoj. Unazad nekoliko godina broj navedenih obrta se smanjio zbog raznoraznih utjecaja na tržištu. Uvelike je na smanjenje obrta utjecala Covid-19 pandemija, zbog koje su mnogi obrtnici bili prisiljeni staviti „ključ u bravu“. Mnogi obrtnici susreću se s problemom naplate i mogućnostima financiranja svojih obrta. Kako bi obrti uspjeli u svojem osnivanju i poslovanju vrlo je važna uloga države. Poželjno je da se država prepozna mala i srednja gospodarstva, samim time uključeni su i obrti, kao pokretače gospodarstva te da im uz razne pomoći i poticaje olakša i osigura stabilno poslovno okruženje.

POPIS LITERATURE

1. Bistričić, A., Agatić, A., i Kuzman, Z. (2011.) Značaj poslovanja malih i srednjih poduzeća u gospodarstvu Republike Hrvatske i gospodarstvima zemalja Europske unije: *Pomorstvo*, 25(1), preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/69644>
2. Božina, A. (2018.) Djelatnost cvjećara – obveznika poreza na dohodak, *Računovodstvo, revizija i financije*, 7.2018.
3. Dečman, N. (2012.) Financijski izvještaji kao podloga za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja malih i srednjih poduzeća u Republici Hrvatskoj: *Ekonomski pregled*, Vol. 63 No. 7-8,446-467., preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/86495>
4. Državni zavod za statistiku (2020.) Zaposleni u obrtu i djelatnostima slobodnih profesija u 2020. [podatkovni dokument], preuzeto s <https://www.dzs.hr/>
5. Hrvatska obrtnička komora (2020.) Obrtništvo u brojkama XII/2020. [podatkovni dokument], preuzeto s https://www.hok.hr/sites/default/files/page-docs/2021-03/1_Obrtni%C5%A1tvo_u%20brojkama_%20OUB_XII_2020.pdf
6. Hrvatska obrtnička komora (2020.) Poslovne knjige i obveze obrtnika [podatkovni dokument], preuzeto s <https://www.hok.hr/gospodarstvo-i-savjetovanje/poslovne-knjige-i-obveze-obrtnika>
7. Kersan-Škabić, I. i Banković, M. (2008.) Malo gospodarstvo u Hrvatskoj i ulazak u Europsku uniju: Ekonomska misao i praksa, (1), 57-75., preuzeto s https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=41694
8. Nacionalna klasifikacija zanimanja 2010 – NKZ 2010., Narodne novine br. 103/03, 75/09. (2003.)
9. Odluka o nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti 2007 – NKD 2007., Narodne novine br. 98/94. (2010.)
10. Opći porezni zakon, Narodne novine br. 115/16, 106/18, 121/19, 32/20, 42/20 čl. 194. (2022.)
11. Petrović, N. (2015.) Uloga internog nadzora u otkrivanju nepravilnosti i njegov doprinos poreznom nadzoru, *Porezni vjesnik*, 4/2015., preuzeto s <http://161.53.87.4/upload/files/file/PV/2015/4/petrovic.pdf> [10. lipnja 2021.]
12. Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost, Narodne novine br. 73/13. (2013.)
13. Program ispita o stručnoj osposobljenosti za zanimanje cvjećar aranžer, Narodne novine br. 77/93, 90/96, 102/98, 64/01, 49/03 - pročišćeni tekst, 68/07 i 79/07. (2012.)

14. Ploh, M. (2017.) Ograničenja i mogućnosti financiranja malih i srednjih poduzeća u Republici Hrvatskoj, *Financije i pravo*, Vol. 5 No. 1, 79-106., preuzeto s https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=274024
15. Rajsman, M., Petričević, N., i Marjanović, V. (2013.) Razvoj malog gospodarstva u Republici Hrvatskoj, *Ekonomski vjesnik*, 26 (1)., preuzeto s https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=159509 [10. lipnja 2021.]
16. Šimurina, N. et al. (2018.) Osnove porezne pismenosti, Zagreb: Narodne novine
17. Zakon o doprinosima, Narodne novine br. 84/08, 152/08, 94/09, 18/11, 22/12, 144/12, 148/13, 41/14, 143/14, 115/16, 106/18. (2018.)
18. Zakon o Državnom inspektoratu, Narodne novine br. 115/18, 117/21. (2021.)
19. Zakon o fiskalizaciji u prometu gotovinom, Narodne novine br. 133/12, 115/16, 106/18, 121/19, 138/20 čl. 34-35. (2020.)
20. Zakon o obrtu, Narodne novine br. 143/13, 127/19, 41/20. (2020.)
21. Zakon o porezu na dobit, Narodne novine br. 177/04, 90/05, 57/06, 146/08, 80/10, 22/12, 148/13, 143/14, 50/16, 115/16, 106/18, 121/19, 32/20, 138/20, 114/22. (2022.)
22. Zakon o porezu na dohodak, Narodne novine br. 115/16, 106/18, 121/19, 32/20, 138/20, 151/22, čl. 11. (2022.)
23. Zakon o poticanju razvoja malog gospodarstva, Narodne novine br. 29/02, 63/07, 53/12, 56/13, 121/16. (2016.)
24. Zakon o računovodstvu, Narodne novine br. 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, 42/20, 47/20, 114/22. (2022.)
25. Žager, K. i Dečman, N. (2015.) Računovodstvo malih i srednjih poduzeća, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika.
26. Žager, K., Smrekar, N. i Oluić, A. (2009.) Računovodstvo malih i srednjih poduzeća, Zagreb: Mikrorad
27. Žager, K. i Žager, L. (1996.) Računovodstveni standardi, financijski izvještaji i revizija, Zagreb: Inženjerski biro d.d.

POPIS SLIKA

Slika 1. Podjela poduzetnika po veličini	3
Slika 2. Temeljni financijski izvještaji	4
Slika 3. Područja koja reguliraju poslovanje obrtnika sukladno Zakonu o obrtu i Zakonu o porezu na dohodak	5
Slika 4. Vrste obrta	7
Slika 5. Udio aktivnih i neaktivnih pravnih subjekata u Republici Hrvatskoj u prosincu 2021..	13
Slika 6. Pregled registriranih i aktivnih subjekata u Republici Hrvatskoj u prosincu 2021.....	14
Slika 7. Pregled aktivnih obrta po županijama u Republici Hrvatskoj u prosincu 2021.	15
Slika 8. Aktivni obrti prema stanju obrta u prosincu 2021.	16
Slika 9. Aktivni obrti prema obavljanju obrta u prosincu 2021.	17
Slika 10. Aktivni obrti prema vrsti obrta u prosincu 2021.	17
Slika 11. Cehovski ustroj u aktivnim obrtima prema oznaci glavne djelatnosti u sjedištu u prosincu 2021.	18
Slika 12. Mogućnost registracije cvjećarskog obrta	19
Slika 13. Pitanja na stručno – teorijskom dijelu ispita	21
Slika 14. Poslovne knjige i evidencije u sustavu poreza na dohodak	25
Slika 15. Podaci prikazani u ispravi o robi	29
Slika 16. PKT primka	34
Slika 17. Ulazni račun	35
Slika 18. Pregled PKT primki	36
Slika 19. Pregled PKT primki - Tena-G d.o.o.....	37
Slika 20. Sadnja krizantema	38
Slika 21. Rast krizantema	38
Slika 22. Rast krizanteme	38
Slika 23. Krizantema	38
Slika 24. Sadnja multiflora	39
Slika 25. Rast multiflora	39
Slika 26. Multiflore	39
Slika 27. Normativ krizantema	40
Slika 28. Normativ multiflora	41
Slika 29. Normativ aranžman	41
Slika 30. Aranžman krizantema	42
Slika 31. Normativ svileni aranžman	42
Slika 32. Aranžman svileni	43
Slika 33. Izlazni račun - maloprodaja	44
Slika 34. Izlazni račun - veleprodaja	45
Slika 35. Popis ponuda	46
Slika 36. Popis promjena cijena	47
Slika 37. Promjena cijene jednog proizvoda	47
Slika 38. Promjena cijene više proizvoda	48
Slika 39. Knjiga popisa robe u maloprodaji	49
Slika 40. Popis računa - otpremnica	49
Slika 41. Opći podaci prijave poreza na dohodak	50
Slika 42. Utvrđivanje dohotka	51

POPIS TABLICA

Tablica 1. Visina propisanih kazni prema vrstama poreznih prekršaja	10
--	-----------

ŽIVOTOPIS

OSOBNJE INFORMACIJE Laura Horvatek

✉ laura.horvatek@gmail.com

RADNO ISKUSTVO

Ožujak 2022 – danas **prostorja d.o.o.**
Specijalist za kontroling

Rujan 2021 – Ožujak 2022 **Ernst & Young d.o.o.**
Iskusni asistent u reviziji

Rujan 2020 – Rujan 2021 Asistent u reviziji

Siječanj - Ožujak 2020 Pripravnik u reviziji

OBRAZOVANJE I OSPOSOBLJAVANJE

Listopad 2015 - **Magistra ekonomije, mag.oec**
Ekonomski fakultet u Zagrebu

- Integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij poslovne ekonomije; smjer Računovodstvo i revizija

Rujan 2011 – Svibanj 2015 **Srednja škola Zabok**
Smjer ekonomija – završni rad na temu: Projekt zapošljavanja u tvrtki AS SOKOL d.o.o.

OSOBNJE VJEŠTINE

Materinski jezik hrvatski jezik

Ostali jezici	RAZUMIJEVANJE		GOVOR		PISANJE
	Slušanje	Čitanje	Govorna interakcija	Govorna produkcija	
Engleski jezik	B2	B2	B2	B2	B2
Njemački jezik	A1	A1	A1	A1	A1

Stupnjevi: A1/A2: Temeljni korisnik - B1/B2: Samostalni korisnik - C1/C2 Iskusni korisnik
Zajednički europski referentni okvir za jezike

Digitalna kompetencija

Obrada informacija	Komunikacija	Stvaranje sadržaja	Sigurnost	Rješavanje problema
Samostalni korisnik	Samostalni korisnik	Samostalni korisnik	Samostalni korisnik	Samostalni korisnik

Ostale računalne vještine

- Profesionalno korištenje MS Office programa (Word, Excel,)

Vještine i kompetencije

Timski rad
Organizacija
Komunikacija
Prezentacijske vještine

Vozačka dozvola

Vozačke dozvola B kategorije